

8/1941

ARHIEPISCOPIA TOMIS
BIBLIOTECA Nr. 12310

ANUL XVIII

Octomb. și Noemb. 1941

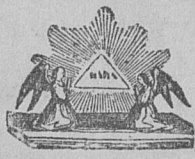
No. 10-11

TOMIS

REVISTA EPARHIALĂ DE CONSTANȚA

CEL CE VA BEA DIN APA, PE CARE O VOIU DA EU
 NU VA INSETA IN VEAC. — IOAN IV. 14

d. 35.861 / 963

SUMARUL :

Preoție și Teologie	Preot Const. Staicu
Vremuri de prefacere	Pr. Gh. Sorescu
Christos, viața lumii!	Preot St. Popescu
Considerațiuni duhovnicești	Preot T. Samoilă
Frații Domnului	Preot George Petre
Biserica din Bărbulești	Preot Toma Ceroiu.
Partea oficială	* * *
Știri și fapte	Preot Gh. Sorescu

T O M I S

Revistă oficială, lunară, eparhială, de Constanța.
Sub patronajul Prea Sfințitului
EPISCOP GHERONTIE

Preoție și Teologie

Teologia este știință: știință omenească despre Dumnezeu. Preoția este sfântă taină de Dumnezeu rânduită. Teologia nu se identifică niciodată cu Revelația, cu actul de credință, fiindcă ea este numai o metodă de cunoaștere; preoția, dimpotrivă, este și un act de credință, de trăire nemijlocită a Revelației. Teologia are pornire de jos în sus, fășnește din duhul omului și se avântă spre culmi, în preajma Divinității. Preoția își face drumul de sus în jos, când se zămislește în persoana alesului lui Dumnezeu. Teologia este neîntreruptă suire; iar preoția dăruire. Prima, urcuș omenesc; a doua, lunecare harică peste creștetul celui chemat a purta jugul sacerdoșiului. Teologie pot să facă mulți; preoție slujesc numai cei aleși. Nu-i de mirare, deci, să întâlnești cunoscători adânci întru cele ale științei teologale, cari totuși se țin departe cu inima de substanța preoției, de ceea ce este în sine această sfântă taină. Căci teologia este svâcnire a rațiunii umane spre lăcașurile Dumnezeirii; ea este doar încercarea mărginitului de a-și apropia infinitul. Teologia este caznă a voinții umane, ca să-și croiască, prin hățiș de păcate, cărare de lumină spre cer; preoția este însăși lumină din cer, har în suflet de ucenic al Domnului. Nu oricine poate să se apropie și să intre în lumina harică a preoției, căci, sau orbește

sau, orb fiind, nu poate nici măcar să întrezărească splendoarea acesteea.

N'ați văzut profesori de teologie laici? Cum v'ați explicat faptul că aceștia nu pășesc încă pe calea lactee a sfintei taine a preoției? Sau n'au putut sau nu s'a putut! Unii n'au putut, fiindcă n'au simțit chemare lăuntrică și de sus; pentru alții, nu s'a putut, fiindcă, deși au avut cândva vocație și o trăiesc încă, totuși drumul spre apele sfinte ale preoției le este închis de păcatul lor sau al altora. Dar aceștia din urmă sunt în proporție de unul la mie.

Oricum, preoția ca taină nu poate să se alimenteze decât din izvoarele cetății cerești, căci teologia, ca știință, nu-i adaugă nimic, la ceace este în sine, ci cel mult ea îi poate servi ca metodă de cunoaștere rațională și de intrare în metafizic, pe cât se poate. Teologia îl cunoaște cel mult pe Dumnezeu, cum ai cunoaște de pildă un munte dela distanță. Pentru teologie, Dumnezeu are felurite însușiri, cum are, pentru ochiul fizic, și muntele din față; dar șovăe, când este vorba să definească esența obiectului studiat. Pentru preoție Dumnezeu este viață, este însuși principiul vieții. Preoția este legată de veșnicie prin har, nu prin rațiune. Teologia vrea să sesizeze Divinul prin rațiune, pe când preoția îl cunoaște cu ajutorul inimii, prin iubire și prin dar. Dece unii laici, chiar și teologi, dovedesc de cele mai multe ori lipsă de înțelegere pentru lucrarea preoților? Foarte simplu, fiindcă n'au legătură harică și de inimă cu Dumnezeu. Pentru ce, apoi, unii clerici fac operă de defăimare a fraților lor de taină? Pentru că între preotul om și între preotul haric nu s'a stabilit o aderență trainică, organică. Aceștia sunt preoții, cari n'au simțit vocație, când au primit hirotonia dela Arhiereul lor.

Cum se explică, în sfârșit, faptul că unii clerici nu privesc cu ochi de fii devotați spre Arhieriei și Chiriarii lor, în acelaș timp? Pentru că disciplina sfintei preoții nu i-a copleșit și nu le-a transfigurat întreaga ființă. Preoție vrea-să-zică, întru toate cele

bune, bună sporire și, de cele ale lumii, adevărată deslegare. Cine nu face așa, nu-i preot adevărat, ci fur de cele sfinte și plată, după faptă, își va lua la plinirea judecății celei mari și din urmă.

Aceste considerațiuni nu privesc de-a-întregul timpul de față. În adevăr, preoțimea ortodoxă română este conștientă de chemarea ei și lucrează cu sânge întru îndeplinirea înaltelor comandamente spirituale, cari i-au fost fixate odată cu întemeierea sfintei noastre Biserici. De altă parte, ea are norocul să fie diriguată de înțelepciunea și experiența îndelungată a Înalt Prea Sfințitul Patriarh Nicodim, figură vrednică a ortodoxiei noastre și a celei ecumenice. Cu un Păstor bun, a cărui viață ne stă în față pildă luminoasă și care este un cărturar adânc, preoțimea noastră ortodoxă nu se poate înfricoșa de lupii cei îmbrăcați în piei de oaie, ci pașii ei vor călca sigur și în suis neconținut pe pieptișul muntelui în splendoare al sfintei noastre ortodoxii. Patriarh înțelept, preoțime încercată, iată duhul de slavă ce stă la temelie Bisericii noastre strămoșești.

Teologia? Treapta cea mai de jos, de pe care își ia sbor întru cele înalte, prin har, sfânta preoție. «Teologia ancilla sacerdotii» — știința teologală nu poate fi decât serva credincioasă a preoției. Nimic mai mult, căci harul prisosește asupra tuturor și peste toate!

Preot Const. Staicu

Vremuri de prefacere

Când sbuciumul acestor zile se va potoli și sufletele ne vor fi reculese după încercările prin care am trecut, viața Neamului va trebui să afle gata făgașul prin care să curgă spre un liman mai fericit și mai vrednic de rosturile noastre în lume.

Cu un rar simț de prevedere, Conducătorul Statului caută să pregătească din vreme nouile reforme, prin care să se asigure liniștita propășire a Țării.

Dar la isvodirea acestor formule de viață națională, va trebui să se țină seama și de comoara de energie morală, de datini și credință creștină, din care neamul românesc și-a sorbit de-alungul veacurilor nebiruita lui putere de rezistență, învoire și înălțare.

Pe temeiurile credinței am stat aci neclintiți, cu toată vitregia vremurilor, aproape două milenii. Și tot pe ele ne vom rezidi durabil noua casă a sufletului nostru.

Căci Biserica creștină este întocmai unui fluviu bogat, ce revarsă valuri de energie morală în marele curent al vieții sociale, îndrumând astfel sufletele omenești idealizate, ca pe niște unde, spre nemărginitul ocean al Dumnezeuirii.

Deaceea orice reformă socială, ca să fie adâncă și durabilă, va trebui să pornească dela suflet, deoarece în el, care este etern, se află adevărata deslegare a tainei fericirii omenești.

Creștinismul însuși, după o comparație ce datează din primele veacuri, este în lume ca sufletul în corp. Născut prin minune, trăiește prin ea: întemeiat prin marele act al Răscumpărării, dăinuiește și cucerește neamurile prin minunea convertirii interioare a tuturor.

Creștinismul reduce astfel toate problemele de ordin social la rădăcina lor unică, contopindu-le în marea problemă a creațiunii lăuntrice, sufletești.

Deaceea, temelia adevăratelor transformări și reforme

sociale este înnoirea spirituală, lepădarea omului cel vechiu și îmbrăcarea în omul cel nou și scularea în trup duhovnicesc, adică întru slavă, cinste și putere.¹⁾

Prin natura lui însă, creștinismul are ca scop principal reînnoirea sufletului și prin el transformarea societății, omul și prin el omenirea întreagă. Deaceia el a dislocat din cadrele societății pe indivizii capabili să-și reformeze sufletul și în jurul acestor personalități reînnoite, ca tot atâtea centre vii și creatoare, să se regrupeze societatea umană. Cu timpul, aceștia sunt mențiți să devină aluatul, care să dospescă toată frământarea socială.

Astfel, opera de spiritualizare a creștinismului se plantează din sfera individualului în aceea a vieții colective, prin aplicarea principiilor de credință și morală în toate ramurile de activitate socială.

Problemele sociale se împletesc deci cu țesăturile vieții spirituale și fericita lor deslegare depinde de acea transfigurare și iluminare interioară, care trebuie să se săvârșească în sufletul fiecăruia.

Ele capătă o nouă orientare atunci când, mlădiindu-se după dreptare creștine, se dobândește cheagul factorului moral, care este însăși cheia echilibrului în societate.

Mai mult decât ori unde, Biserica se află aci pe terenul său de activitate. Ea are datoria să însuflețească, din tezaurul evanghelic, toate ramurile de activitate socială, să pătrundă adânc în inimi și gânduri și să pregătească acea atmosferă spirituală de care se simte atâta nevoie în aceste vremuri de prefacere.

Prin aceasta își va îndeplini nu numai marele său rol de călăuză pe drumul mântuirii, dar va dovedi în plus că poate contribui în cea mai mare măsură la silințele conducătorilor de popoare, de a asigura pământenilor un trai mai bun și plin de mulțumire

Preot Gh. Sorescu

1) Cf. Efeseni IV, 22 ; Ioan III. 3 ; I Corinteni XV, 42,

Christos, viața lumii !

Neamul nostru tânjește după »ceva«, ce îi este trebuitor. După o nevoie simțită, de ordin intim, spiritual. Simte un gol, chiar dacă în unele regiuni și în anumite epoci, anumite laturi materiale îi sunt satisfăcute Neamul, se vrea în scaun de spovedanie și să-și ceară «Duhovnicul».

Duhovnic, ales de inimi încercate și crispaste de durere ! Este o mânăre către »forța«, ce a avut proprietate peste aceste locuri românești și aceste suflete obidite. Forța morală ce dă viață lumii, într'un singur nume : «Christos». Insulele de rezistență românească, în puritatea vieții lor de obște, mănăstirile și chiar bisericile de enorii, deschid celor din vremurile de față, hrisoave de domni și pârçalabi, pisanii de vlădici, cu dragoste de legea creștină, singurul regulator de viață, și-și găsesc ctitorie nouă, în înțelegerea vremii noi politice, cu priviri spre zările albastre de credință ortodoxă.

Căci în ritmul frământărilor, pentru noua ordine europeană, ce va chezășui dezvoltarea și prosperitatea adevăratei viețuiri, numele lui Iisus, se pare a lua centrul ei. Intre forța brută, a negării lui Dumnezeu, pe care o reprezintă bolșevismul, și dâra de lumină a spiritualității ortodoxe, Providența, arată că a fost, este și va fi orânduitoare, la starea viitoare a propriei așezări, biruind cei ce se sacrifică în numele și pentru semnul sfintei Cruci. Unul din membrii binecredinciosului guvern Român, a simțit, că tinereții din generațiile ce se ridică, îi lipsește, în educația ce i se face, axa principală, pentru »sufiul« ce se cheamă viață vie și constructivă pentru Patrie, deaceia a subliniat, ca educația să se facă, până la fanatizare patriotică și ortodoxă prin documentare. Mulți dintre noi, aveau tot, dar nu erau fericiți. Așteptau o mângâiere. O mângâiere pentru suflet, ca cele două comparti-

mente urgisite de vitregia vremii și a oamenilor, — al ortodoxiei și patriotismului — să-și deschidă larg porțile spre viață! În adevăr, mângâierea a venit, căci au dorit în suflet un stăpân etern și au strigat din lanțurile durerii și umilinții, un singur nume: „Christos“! El nu a întârziat să vină la cei ce-L așteptaseră și și-a arătat semnele sale izbăvitoare, în cercetarea împrejurărilor de față. Cu El, prin El, și în El, au plecat ostașii noștrii dragi la desrobire și tot cu El, trăesc acasă toți ai lor și chiar noi din obște. Iată viața lumii! Iată calea, iată adevărul, iată viața! Sociologia, biologia, psihologia, laboratorul, tehnica, cer imperios un reazim. Ce fericiti în adunare, sunt acei oameni, sau acel popor, care dorește să cunoască farul ce marchează răscrucea drumului navei, între pericol și siguranță.

Să nu se uite, că din 2 miliarde de oameni, câți sunt pe pământ, șapte sute milioane numai, sunt creștini și restul păgâni. Există un popor, care vrea să trăiască în universitate, în școli, în viață în general, cu prietenul Iisus. Noi Românii, avem datoria să păstrăm în hotarele noastre pe Mântuitorul. Dacă lumea îl vrea centrul vieții ei, noi să-L ducem cu strădanie, în ateliere, în fabrici, în sate, în orașe, în birouri, în școlile de toate gradele, și să-L ridicăm peste materie, ca pe «Unul», singurul izbăvitor al românismului, încercat de vremi și ros de vrășmășia parazitismului unei rase rapace, ce este isgonită azi.

Să-L facem o realitate vie!

Să fim demni de recunoștința ajutorului dat.

Tineret creștin, din țara bunătații, îndeplinește-ți datoria și ascultă glasul lui Iisus: «Drept aceia mergând, învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh». Ni se cere misionarism, ni se cere să dobândim aderenți la porunca Lui. Să fim echipă de propoveduire, căci seceriș este mult, iar secerători puțini.

La lucru și să nu uităm că viața lumii, nu e argintul, nu e Iuda, ci e spiritul, e Christos Domnul!

Preot Stelian Popescu

Considerațiuni duhovnicești din acest războiu

Astăzi când armatele noastre victorioase, în colaborare cu cele aliate «poartă prin stepele monstrului bolșevic, onoarea românească și mântuirea creștină», ca unul care am luat parte activă, asistând duhovnicește ostașii noștri, în tumultul lor militant depe pământul Basarabiei, încerc să fixez scriptic câteva considerațiuni utile nouă preoților. Războiul sfânt, așa cum dela început l-a numit Conducătorul Statului, este pentru fără un prilej de verificarea virtuților sale latente, dându-ne conștiința demnității naționale și încrederea în tăria brațului nostru, iar pentru preoțime a fost un bun prilej de a-și afirma rolul și utilitatea în astfel de împrejurări. Fără să exagerez, așa după cum am spus-o adesea în întreținerile mele cu frații preoți, care mă chestionau asupra celor văzute, pot spune și acum, că preotul în războiu este omul providențial asupra căruia sunt fixate privirile celor ce se află în cumpănă grea și dela el și prin el așteaptă izbăvirea. Mi-a fost dat să văd multe manifestațiuni religioase, dar niciodată nu am observat mai multă simțire creștinească și mai ferventă credință, ca la ostașii mei ingenunchiați cu casca pe mâna stângă și cu arma în dreapta, înfrățiți în atitudine smerită și cerând dela Dumnezeu «într'armarea îngerilor săi», spre a pune pe fugă dușmanul pângăritor de altare și hotare. Acțiunea de pregătire morală, de stărnire a resurselor sufletești capabile spre a lucra minuni de vitejie, cântăresc mai mult în cumpăna succeselor de arme, decât toate mijloacele materiale și această pregătire nu o poate face nimeni cu mai mult efect, decât preotul afectat unităților militare. Nici odată preotul nu are un teren mai propriu pentru a semăna încrederea și nădejdea, ca atunci când omul este păscut de o amenințare. Vremea de războiu este acela care ne vorbește mai elocvent despre efemeritatea pământescului din noi și de aceea, oarecum degajați de el, ne încadrăm în perspectiva celor lipsiți de contingentele materiei. Virtual încerci elanul de vădită depersonalizare, renunți la egoisme strimte și toate le rezolvi sperând în ajutorul și binecuvântarea puterii spirituale. Numai așa se explică atitudinea de bravură și capacitatea jertfelnică a ostașului nostru. Și tot așa explicăm de ce după cum au semnalat însuși comunicatele Marelui Stat Major, țăranul-ostaș s'a năpustit asupra carelor bolșevice cu pumnul și lopata. În vremuri ca acestea, dacă te apropii părin-

tește de acești ostași și încerci să le deschizi valențele sufletești, descoperi cele mai alese simțăminte creștinești și afli bogată nădejde în ajutorul lui Dumnezeu. Chiar pe acei care îi bănuiești indiferenți, îi afli cu accente de superioară sensibilitate la problemele spirituale. Nu lipsesc nici semnele de materializare a acestor simțăminte. La gâtul celor mai mulți dintre ei găsești cruciulițe și iconițe, cărți de rugăcune păstrate cu sfințenie la piept. Dar mai ales observi strădania unui progresiv conformism moral, vădit prin acte de clemență și dragoste camaraderească. Furturile sunt mai puține, înjurăturile am impresia că dispar prin grija de-a-și înfrâna limba, pentru ca Dumnezeu să-i învrednicească de bine. Ca să fiu mai temeinic în aserțiunile mele, inserez aci rândurile scrise mie de Doctorul Dumitrescu din București, pe când se afla pe poziție la postul de comandă al batalionului III din Regimentul meu. Iată ce spune și ce cugetă în vremea aceia profesionistul unei științe, care prin virtuozitățile sale îngâmfează iar nu smerește pe om:

«Iubite Părinte,

Trimit la matala cu o mare rugăciune. Dacă ai Acatistul Maicii Domnului (al Bunei Vestiri, Apărătoarei Doamne) dă-mi-l și mie. Dacă îl ai separat și nu-ți trebuie dă-mi-l ca să-l copiez și imediat ce termin ți-l trimit. Te rog din suflet servește-mă. Te mai rog fierbinte fă rugăciune pentru mine (Constantin) și pentru fratele meu (George), căci astă noapte am avut un vis prevestitor de mare primejdie. Te rog părinte, rugă-te pentru mine».

Am înțeles că nu este deajuns să i trimit numai cartea prin ostașul de ordonanță, ci am mers personal de i-am înmănat un Acatistier pe care îl aveam la mine. Găsit pe una din străzile Cetății-Albe, printre cărțile unei biblioteci publice, căreia bolșevicii îi dăduseră foc. Sunt aceste instantanee ale vieții de campanie adânc elocvente și ne dau nouă mare ascendență în opera de mângăere și zidire sufletească. Acum poți pipăi sufletul omului și poți turna balsamul alinător acolo unde disperarea se încuibă. Poți chiar să imprimi un stil de viață cu aderență la exigențele religioase și să trezești aplicațiuni de această natură la cei care până atunci jigneau prin cuvinte și fapte susceptibilitățile spiritului. Sunt împrejurări când războiul cu riscurile lui pune pentru fiecare diverse probleme de rezolvat. Când acestea conclud la considerațiuni cu caracter transcendentale, preotul se vede asaltat să dea lămuriri și să actualizeze simțirea religioasă în sufletele puștii. Iată ce-mi spunea comandantul companiei a V-a din Batalionul I. «Mă găseam în plină luptă. Din toate părțile gloanțele și obuzele răspândeau pământul unde mă găseam adăpostit în masca mea individuală. Cum stam cu fața în jos, o șopârlă care mi se părea cam hidoasă, încerca să iasă din

groapa pe care o astupasem cu greutatea corpului meu. Incercările ei repetate, îmi sugerează ideea că s'ar putea să aibă această vietată o presimțire a vreunei primejdii și mă hotărâsc să mi schimb locul. Rostogolindu mă, îmi fac o altă mască la mică distanță și atunci când termin cu ambuscatul, aud două proiectile ce se sparg în imediata mea apropiere; când observ căzuse drept în locul pe care-l părăsisem de maximum 10 minute. Iată de ce dacă până acum nu prea am crezut în Dumnezeu, acum cred temeinic și chiar am început să mi îndeplinesc anumite obligațiuni de cult, pe care înainte le tratam cu indiferență». La această mărturisire am încercat și eu să i întăresc tot mai mult credința și să-i strecor speranța unei irevocabile salvări prin protejirea lui Dumnezeu. Destăinuirii de felul acesta au darul să te impresioneze pe tine preot și mare decepție ai strecură în sufletele ostașilor tăi, dacă nu știi să le rezolvi, dându-le nădejde de mai bine și încredere în ordinea supranaturală. Adesea în vorbirile mele le arătam în mod palpabil că Dumnezeu dă omului după cugetul său cel bun și-i îndemnam să realizeze în viața lor cotidiană binele, ca să și câștige îndurarea lui Dumnezeu. Mare mâhnire aveau ostașii când vedeau în satele basarabene bisericile părăsite și pe localnici lipsiți de slujbe religioase. În târgușorul Berezina din Cetatea-Albă intrând în biserică și găsind-o prefăcută în teatru, revolta ostașului român s'a exteriorizat prin graiul lui Ignat Alexandru dela Compania Cercetare, care îmi spune: «Părinte, pe nelegiuții aceștia o să i bată Dumnezeu!»! Sufletul lui Ignat Alexandru se bucură acum când mânia lui Dumnezeu s'a abătut asupra Fiarei Roșii, care nu mai poate rezista puterii biruitoare a Crucii. Bietul Ignat nu se gândea, când își mărturisise revolta, că va fi împușcat mișelește de bolșevici, lucru ce s'a întâmplat pe când făcea legătura între compania sa și postul de comandă al regimentului. Am ținut ca prohodirea lui s'o fac în biserica satului Ceadâr jud. Cahul, într'un cadru de profundă emotivitate. Bătrânul preot al satului, Andrei Spinei, care a stat sub ocupație bolșevică și a îndurat multe dela persecutori, a ținut să salute jertfa lui prinzând de pieptul său o iconiță, simbol al recunoștinței basarabene pentru jertfa izbăvitoare a ostașului român. Iar când am inventariat lucrurile rămase dela el, la pieptul lui însăngerat am găsit atârânănd iconița Maicii Domnului, iar în buzunarul vestonului său împăturită frumos «Visul Maicii Domnului» precum și alte cărți de rugăciuni. Acestea erau armele cu care înțelegea să se apere și să și înmulțească puterile ostășești Ignat și mulți ca el. Când vedeai ostașii încolonați trecând pe lângă troițele ce în Basarabia le găsești la toate răspântiile și le cinsteau însemnându și chipul cu semnul Crucii și șoptind «Doamne Ajută-ne», aveai impresia că viața lor și truda lor

este o continuă rugăciune; iar când ofițeri de talia Locotenentului Iliescu Petre, comandantul companiei l-a decorat cu «Mihai Viteazu» cl. III a, trecând în fruntea ostașilor lui își implora «Părinte binecuvintează», aveam impresia că oastea noastră este instrumentul, prin care Dumnezeu voințe să lucreze dreptatea în lume și să pedepsească nelegiurea bolșevică. Atunci îmi veneau în minte cuvintele poetului: «Ostași ai Crucii suntem noi și ai dragostei de Țară» și invocam tot cu el: Doamne! «Dă inimilor caldul foc al soarelui de vară. Dă spada îngerilor tăi, ostașilor Credinței, să ducă gloriosul steag pe drumul Biruinței». În vremuri de acestea omul este mai mult pregătit să constate că Dumnezeu lucrează minuni atât cu el cât și cu ordinea naturală. În carnetul meu în ziua de 22 Iunie găsesc următoarea însemnare pe care o dau detaliat: «Duel de Artilerie și incursiuni de avioane. Astăzi avem musafiri: sublocotenentul aviator Popescu Constantin și adjutantul Timotin Matei apar în mijlocul nostru desculți, cu picioarele și mâinile rănite și tot corpul acoperit de sgârăituri. Era ținută în care au putut ajunge pe pământul Moldovei, și pe care fierbinte l'au sărutat după ce au trecut prin mari primejdii. În ziua de 21 au primit ordin să decoleze de pe aeroportul Sihlea și să bombardeze aeroportul și parcul de avioane dela Bolgrad. Ajunși pe un Potez 63 și au îndeplinit misiunea, dar la întoarcere sunt întâmpinați de avioanele de vânătoare inamice. În lupta angajată cu cele două avioane urmăritoare izbutesc să doboare unul, dar când să spună: «Doamne Ajut!» avionul își pierde echilibrul și un incendiu se declară la bord. Atunci cu sânge rece încercații aviatori caută scăparea încercând să aterizeze. Aterizarea însă a fost cu amerizare pe lacul lacului Bilău, situat pe teritoriul Basarabiei. Aparatul dispare în apă, iar bravii aviatori înnotând au eșit la mal și s'au putut strecura printre rândurile inamice, stând ziua pitiți, iar noaptea furișându-se prin grădini, timo de câte va zile, până ce au putut să răpească o barcă și lopătând să vină la noi. Inconjurați de dragostea camarazilor lor, sufletul sublocotenentului Popescu încearcă acum acea exuberanță de fericire și prosternare, care izbucnește în cuvintele adresate mie: «Părinte, mare este puterea lui Dumnezeu». Era, aș putea spune, o rugă de mulțumire ce înțelegeau bravii aviatori s'o înalte către Dumnezeu, care i-a scăpat din primejdia hoardelor de pe pământul înstrăinat al Basarabiei. Acestea sunt ilustrări palpabile, cari pun într-o lumină îndubitabilă sensibilitățile religioase ale tuturor ostașilor noștri. Credința religioasă, practicile de cult și toată atmosfera caldă a căminului părintesc plămădit cu credința străbună, sunt rezerve de mângâere și de întărire în vremuri de primejdie. Și «dacă sunt oameni care evoluează până la chipul îngerilor, apoi sunt și draci care degenerază până la

chipul omului». Pe aceștia din urmă îi găsim ca un produs al unui mediu de barbarie, a unei concepții de viață lipsită de amestecul ideilor de natură religioasă și ca un produs al nebulunii omenеști. Bolșevicii asemenea psalmistului, „Spus-a cel nebul în inima lui nu este Dumnezeu“ au renunțat printr’o educație sistematică la tot ce iace inobilează sufletul și s’au degradat până a se identifica cu viața animalică. Ce sunt toate acele incendieri de orașe, toate acele crime, toate acele devastări făcute în numele unei aversiuni față de Dumnezeu și față de oameni?.. În carnetul meu am prins încă de când eram în Basarabia crâmpее din tabloul jalnic al realităților după ce au trecut bolșevicii pe acolo. Iată ce spun la ziua de 26 Iulie 1941. „Pornim spre Cetatea Albă. În Plahtieca întâlnesc pe comandantul companiei de care, căpitan Fărcaș, care a susținut regimentul nostru în luptele din Basarabia. E mișcat până la lacrimi și mi spune că a pierdut trei din cele 5 care cu care atacase. Unul din ele încă mai fumegă fiind incendiat de ruși. Ocupanții și au găsit moartea în el Ei au fost Subloc. Sotir Gheorghe și adjutantul Nedof. Cu un popas în satul Manas la 22 Klm. de Cetatea-Albă, pornind pe o ploaie torențială către Cetate, lăsând pe siârga întirsul sat Turlache. Abia ne puteam strecura pe această șosea blocată de trenuri și coloane, având grija ca nu cumva să explodeze vreuna din minele puse de ruși. Într’un loc întâlnesc resturi din mașina căpitanului Ilea, care a călcat o astfel de mină, fără să înregistreze vreo victimă. Ajungem în Cetatea-Albă, care fumegă în noapte. E un aspect sinistru. Comandantul a intrat cu câte-va ore înainte. Colonelul comandant al Reg. din ordinul Generalului Potopeanu, convoacă în sala de ședință a primăriei pe reprezentanții orașului, instituind un Consiliu Comunal sub președinția preotului Hrisant Fotescu. După aceia se trece trupa în revistă și se remarcă că onorabilii consilieri nici măcar nu s’au deranjat să asiste la defilarea ostașilor eliberatori Indolență. Dormim în școala primară de pe strada Izmailovsca, împărtășindu-ne prin beznă impresiunile ce le-am avut când am intrat în acest oraș în flăcări. Ziua de 27 Iulie, zi de sărbătoare, la ora 10 la biserica catedrală a orașului officiez o slujbă de mulțumire lui Dumnezeu, socotind intrarea în Cetatea-Albă finalul campaniei din Basarabia. Officiez Te-Deumul împreună cu preoții Petre Senetin, venerabilul preot pensionar Dumitru Bușilă și Hrisant Fotescu. În cuvântarea pe care am ținut-o am lămurit fraților basarabeni că suntem veniți de peste Prut pentru ca cu arma într’o mână și Crucea în cealaltă să-i mântuim de tirania celor fără Dumnezeu. Le arăt că această operă de salvare a lor se datorește conducerii înțelepte a Regelui și Conducătorului, precum și bravurei ostașilor noștri, care vor urmări pe pângăritori până la biruința deplină. Urmează de-

filarea ostașilor care face impresie în grădina publică muzica regimentului sub conducerea locot. Huhulescu execută potpuriuri naționale. Pulsează peste tot viața românească. Vizitez Cetatea. E frumoasă și deasupra-i fâlfâie drapelul românesc, înfipt de sergentul Vrabie din compania anti-aeriană a căpit. Ilea. Spiritul voevozilor defilează iarăși prin cetatea lui Ștefan cel Mare, iar peste Liman în Ucraina, târgul Ovidiopol își etalează panorama caselor, peste care se siluează turlele unei biserici, care acum e prefăcută într-o cooperativă. Vechea cetate în timpul anului de ocupație bolșevică era locul de execuție a Românilor suspectați de stăpânire. Se organizează echipe pentru stingerea incendiilor și înfrânarea celor ce se dedau la jafuri. Urmele războiului se vedeau la tot pasul: case dărâmate, curți părăsite și mobilă aruncată pe stradă. După un popas de câteva zile ne deplasăm spre satul Eighenheim ca prin Cazaci, Moldova, Ivănești să ajungem la Șteiânești. Sat numai de Moldoveni. Ceia ce pot face este numai să mă informez asupra stărilor de lucruri anterioare. Preotul satului Doagă, îmi dă multe referințe asupra suferințelor sale și a celor opt familii deportate din sat. Imi spune cum adesea căutați și el și familia sunt siliți să se refugieze în noapte prin grădini, prin gropi, ca să se poată salva din mâinile celor care nu puteau să vadă sutana neagră a preotului. Plătește numai într'un an 500.000 lei, ajungând astfel la sapă de lemn, ceși avea când au sosit bolșevicii peste 50 hectare pământ. Săteanul Nicolae Păpușoi îmi spune că a dat cereale la Stat cam trei vagoane; iar nora sa Vasilica Păpușoi a fost condamnată la 5 ani închisoare pentru că nu a complectat la timp cantitatea de cereale pe care o revendica Statul.

Asupra ororilor roșii mă informează tot preotul Doagă. Imi spune cum preotul Mihail Mizunski din Volintir este ucis de bolșevici. Preoții Teodor Dolisunski din Fărăoani și preotul Grosu Alexandru Olănești și Petre Nemețeanu—Cazaci sunt deportați în disperarea familiei și a sătenilor care-i iubeau.

Cine putea să săvârșească mai mari orori decât acești oameni cari în viața lor nu cunosc nici un corectiv moral, decât cnutul dictatorului roșu. Adesea copiii la școală erau îndemnați să părăscă pe părinți dacă cumva îi îndeamnă să se închine. Ce urât au impresionat pe cuminții Basarabeni scenele de promiscuitate la cari erau îndemnați tinerii și tinerele când erau convocați în preținse ședințe culturale din inițiativa prezidentului bolșevic.

Acum, o diferență între profilul moral al ostașului român și al celui bolșevic. În timp ce ostașul român pornea cu elan combativ în scopul de a fugări pe dușmanul pus în posibilitate de apărare, iar din momentul ce făcut inofensiv prin stare

de prizonierat nu se mai putea teme de el, se arată cu duioşie şi chiar bunătae. Mi-a fost dat să văd pe câmpul de luptă ostaşi cari se îngrijeau de bolşevicii răniţi în timp ce alţii le dădeau apă ori mâncare.

Nu rari erau cazurile când tot fondul nostru de bunătae se trăda prin cuvântul: Săracul, i-o fi sete sau i-o fi foame, aşa cum se exprimau faţă de mine ţăranii ostaşi.

Nu tot aşa era ţinuta bolşevicului faţă de prizonierii români. Când am intrat în satul Troiţa, Jud. Cahul am fost mişcat de mărturia unui ţăran care îmi spunea cum au fost trataţi prizonierii noştri.

Intr'un contra atac în care ruşii au reocupat acest sat, a rămas rănit grav într'o casă, soldatul Traian Boncotă, de fel din comuna Movila Verde acest judeţ. Bolşevicii, în loc să se arate cu îndurare aşa cum ar face omul pătruns de duhul umanitarist, ei au executat prin împuşcare pe acest ostaş silind pe civili să l arunce într'un şanţ. Acolo a trebuit să amenajeze eu un mormânt şi să l încredinţez unui cetăţean ca să poarte grijă cu cele creştineşti.

Avem deoparte mărinimia sufletească a ostaşului român, format astfel prin o cultură creştinească, iar pe de altă parte bestialitatea celor fără corecţiune divină în viaţa lor.

Războiul prin urmare va pune nouă la îndemână aspecte diferite ale sensibilităţii omeneşti. Pe unii îi ridică până la înălţimile frumoase ale unei desăvârşite spiritualităţi, iar pe alţii îi pogoară pe treptele celei mai degradante animalităţi.

De aceea se pare că Dumnezeu a voit să şi întoarcă faţa Sa dela ei, ca pe ruinile unei vieţi sociale deşantae şi a unei ideologii ratate, să se zidească sub semnul Crucii şi al credinţei un popor cu un suflet nou.

Preot T. Samoilă

Frații Domnului

Întâiul îndemn ce mă face a mă opri asupra problemei „Frați-lor Domnului“, mi l-a dat cetirea cărții lui P. L. Couchoud : *Le mystère de Jésus* (Paris 1926), în care expune dogma histologică sub forma unei invenții ¹⁾, bazată parte pe cărțile canonice și necanonice ale V. T. ²⁾, parte pe cele apocrife ³⁾, pe unele idei gnostice ⁴⁾ și chiar mistere ale mitologiei eline. ⁵⁾

În strânsă legătură cu dogma hristologică expune și problema Fraților Domnului. Ca o consecință a teoriei emise asupra celei dintâi, denaturează și adevărul asupra acestei probleme. Astfel, afirmă că s'a inventat această numire, ca să se poată da persoanei lui Iisus un colorit istoric. Și, întrucât conform revelațiilor profetice, Mesia trebuia să fie din familia davidică, toți cei din această familie au constituit așa zișii *Frați ai Domnului*. ⁶⁾

Al doilea îndemn, îl constituie desordinea sufletească din vremurile de acum.

Eram obișnuiți până mai eri a constata, că din sguduirea sufletească a marelui războiu a ieșit acel val de perversitate și

1. Couchoud P. L. *Le mystère de Jésus*, cap. VII pag. 91 : Jésus appartient à l'histoire par son nom et par son culte, mais il n'est pas un personnage historique. Il n'a pas de place dans les générations des hommes. Il n'est pas un homme qui a vécu et qui s'est évanoui dans la mort. Il est un grand rêve des hommes continuellement vivant = Iisus aparține istoriei prin numele și cultul său ; însă nu-i un personaj istoric ; nu are loc între generațiile oamenilor. Nu-i un om care a trăit și care s'a stins prin moarte. E un mare vis al omenirii veșnic viu.

2. Couchoud P. L. pag. 136 nota 2.

3. Idem, pag. 122 : Quant au récit prodigieux de la descente et l'ascension d'un être divin, c'est le fondement de la théologie chrétienne : Elle se trouve dans l'Ascension d' Isaïe. Cât despre povestea minunată a coborârii și înălțării unei ființe divine, constituie fundamentul teologiei creștine. Ea se găsește în Ascensiunea lui Isaia.

4. Idem, ibid. pag. 125 Elle n'a pas couleur historique, mais couleur gnostique. Ea n'are culoare istorică, ci gnostică.

5. Idem ibid pag. 125. Elle s'apparente encore au mythe de l'Homme type des certaines mystères grecs. Ea s'apropie chiar mi.ului despre omul-tip al unor mistere eline.

6. Couchoud P. L. Idem pag. 131 m. i.

La croyance que le Messie doit être de la race de David explique le nom de frères du Maître donné à Jacob et à toute une famille qui était ou se disait de la race de David. Credința că Mesia trebuie să fie din sămânța lui David, explică numele de Frații Domnului, dat lui Iacob și la o întreagă familie, ce era, sau se zicea din neamul lui David.

immoralitate, care a atras după sine și discutarea și aprofundarea chestiunilor religioase.¹⁾

Acestei discuții n'a scăpat nici dogma hristologică și împreună cu ea, ca ceva nedespărțit, chestiunea fraților Domnului, răstâlmăcită în fel și chip, de către sectele raționaliste.²⁾

Și dacă aceasta s'a datorat vremurilor de ieri, o întrebare se impune: Din sguduirea vremurilor de azi ce va rezulta?

Acestei griji a zilei de mâine îi este necesară o documentare asupra acestei probleme, ea interesând deopotrivă pe dogmatist, apologet, misionar.

Cum, atât dogmatistul cât și apologetul ori misionarul, trebuie să ia ca bază materia prelucrată de exeget, acestei nevoi încerc să îndrept lămuririle ce urmează.

Istoricul problemei

Problema Fraților Domnului stă în strânsă legătură cu dogma despre dumnezeirea Domnului Iisus Hristos și pururea feciorie a Maicii Domnului.³⁾

Astfel ea a fost pusă în discuție în decursul vremurilor de către toți acei ce au atacat atât dumnezeirea Mântuitorului Hristos cât și fecioria Născătoarei de Dumnezeu.

Cei dintâi au fost ebioniții, cari afirmau că Sf. Fecioară Maria a născut în condițiunile în care naște orice femeie,⁴⁾ iar Apolinariștii și Eucomienii învățau că Mântuitorul Hristos a mai avut și alți frați mai mici, rezultați din căsătoria lui Iosif cu Maria.⁵⁾ De aceiași părere au fost Antidicomarianiții și Helvidius.⁶⁾

În vremurile mai noi, au reeditat aceste teorii o mulțime⁷⁾ de teologi protestanți.

La loc de frunte merită a fi pomenit Teodor Zahn. Acesta completează cu noi argumente teoria lui Helvidie⁸⁾, formulând-o

1. Gheorghiu V. Dr.: Impărăția de o mie de ani și lupta cea mai de pe urmă, Cernăuți 1928 pag. 5.

2. Constantinescu N. A. Pr.: Manual de Sectologie. București, 1929 pag. 74 seq.

3. Comoroșan-Voiutșchi: Prelegeri academice din Dogmatica Ortodoxă, pag. 386—392, Cernăuți 1889 și Svetlov P. Protoiereu: Învățătura creștină în expunere apologetică pag. 321 seq. trad. Bejan Serghie Ic. St. și Tomescu N. Const. Chișinău 1936.

4. Gheorghiu V. Dr.: Introducerea în Sfintele cărți ale T. N. pag. 636, nota 5, Cernăuți 1929.

5. Idem, ibid. pag. 637.

6. Nicodim, Mitropolitul Moldovei, trad. după Farar F. V.: Primele zile ale creștinismului Vol. III. Mănăstirea Neamțu 1938 pag. 21 și Harghel Antonie Ierom: Frații Domnului, pag. 14, Chișinău 1927.

7. Gheorghiu V. Dr.: Introd. în T. N. pag. 637. citează: Wald Schmidt, Lehergehalts des Iacobusbriefes, 1869 pag. 14; Bleck Mangoldt: Einlgt, pag. 699; Wandel: der Brief des Iacobus, 1896 p. 11; B. Weis: Leherbuch de bibl. Theologie 6 Aufl p. 128; Julicher, Gregory, etc.

8. Harghel Antonie Ierom. op. cit. pag. 16.

astfel : „Iosif fu logodit cu Maria nu cu alt scop decât ca ea în curând să devină soția lui. Însă când a aflat că cea logodită a zămislit în pântece, Iosif a înțeles ce s'a întâmplat și n'a refuzat a o primi în casă în calitate de soție. Iar când mai pe urmă Maria a născut pe fiul său cel întâi născut Iisus, atunci Iosif a început cu ea o viață conjugală chiar în realitate și a avut dela dânsa feciori pe Iacob, Iosif, Iuda și Simon și afară de ei câteva fice“. ¹⁾

În sprijinul acestei teorii afirmă că din Sf. Scriptură se vede legătura de sânge din sânul unei și aceleiași familii prin faptul că de multe ori sunt pomeniți împreună. Astfel Mat. XII, 46 ²⁾; Fapt. I, 14. ³⁾.

În afară de aceasta, probabil văzând singur șubrezenia argumentării teoriei sale, deoarece tot din Sfânta Scriptură se văd împrejurări când așa zisii Frați ai Domnului, nu mai sunt lângă Născătoarea de Dumnezeu, ⁴⁾ Zahn se folosește și de alte procedee. Analizând personalitatea fiecărei Marii din cele 3, care se par a fi avut onoarea de a fi mama fraților Domnului, elimină întâi pe Maria, mama lui Iacob și Iosif, pomeniți de evanghe-liștii sinoptici în calitate de miro-purtătoare, identificându-o cu Maria ce se amintește în Epist. către Romani ⁵⁾, ca fiind mama lui Iosif Barsaba. ⁶⁾ La fel procedează și cu celelalte două femei care pot fi presupuse de mame ale F. D. Și, după părerea sa, acestea ar fi arătate de către Sf. Evan-gelist Ioan în cuvintele: Și stăteau lângă crucea lui Iisus, muma lui și sora mumei lui, Maria lui Cleopa și Maria Magdalena. ⁷⁾ Oprindu-se asupra cuvintelor : muma lui Iisus și sora mumei lui, Maria lui Cleopa, Zahn vede nu una și aceeași persoană în sora mumei lui, Maria lui Cleopa ci două persoane. Și ca să le elimine și pe ele identifică pe sora mumei lui cu Salomia, care nu e altcineva decât muma Sf. apostoli Iacob și Ioan; ⁸⁾ iar pe Maria lui Cleopa ca fiind mama lui Simon, al doilea episcop al Ierusalimului. Eliminarea ei de la a fi mamă a fraților D. vine din nesiguranța că a mai avut și alți copii. ⁹⁾

Procedând astfel, Zahn trage concluzia că muma Fraților

1) Idem. ibid. op. cit. pag. 17.

2) Pe când Iisus tot mai propoveduia mulțimilor, iată mama și frații lui stătea afară căutând să vorbească cu El.

3) Toți aceștia, într'un cuget, stăruiau în rugăciune dimpreună cu femeile și cu Maria muma lui Iisus și cu frații lui.

4) Evang. după Ioan 19, 26-27. Deci Iisus văzând pe mama sa și pe ucenicul pe care-l iubea, stând alături, a zis mamei sale : Femeie, iată fiul tău ! Apoi a zis ucenicului : Iată mama ta. Și din acel ceas a luat-o ucenicul la sine.

5) Imbrățișați pe Maria care s'a ostenit mult pentru noi.

6) Harghel op. cit. p. 18.

7) Id. ibid. op. cit. p. 18.

8) Id. ibid. op. cit. p. 19.

9) Harghel A. op. cit. pag. 19.

Domnului, nu poate fi decât Maria mama lui Iisus, mai ales că tot în sprijinul acestei păreri ar fi favorabile și unele mărturii dintr'o scriere apocrifă din I-a jumătate a sec. II. „Evanghelia către Ebrei“, în care se vorbește despre „frații“ lui Iisus, „frațele meu“. ¹⁾

Ernest Renan, ocupându-se de această problemă în „Vie de Jésus“ afirmă că Iisus a avut frați și surori de sânge dintre cari era cel mai în vârstă; face însă din Iacob, Iosif, Simon și Iuda verii săi primari, ca fiind fiii Mariei sora de sânge a Maicii Domnului căsătorită cu Alfeu sau Cleopa ³⁾

Atitudinea bisericii

Față de aceste păreri, de bună seamă eretice, — Biserica prin conducătorii ei a căutat să restabilească adevărul. În opera aceasta de luminare și îndreptare s'a urmat două căi:

a. Întâia pe care am putea-o numi negativă, — combativă, — în care greutatea cade pe faptul respingerii neadevărului, prin interpretarea adevărată — pe bază autoritativă — a locurilor din Sf. Scriptură folosită în mod eronat de către eretici.

b. A doua pe care am putea-o numi pozitivă, constând din faptul emiterii de teorii proprii în lămurirea acestei probleme.

Cum această operă a avut loc în timp și la acest capitol este necesară o expunere cronologică — pe cât posibil, a scriitorilor și părinților bisericești cari s'au ocupat cu această problemă.

Lipsa tratatelor până prin sec. al IV-lea asupra acestei probleme se explică prin faptul că în cele dintâi veacuri creștine, tradiția despre fecioria Născătoarei de Dumnezeu era mai vie, puțini fiind cei ce puneau la îndoială acest lucru, iar în ceiace privește personalitatea Domnului Iisus Hristos, nimeni nu cuteza măcar a gândi că a avut frați în senz propriu. ³⁾

Cel dintâi dintre Sf. Părinți care se ocupă cu problema Fr. D. metodic și documentat este Sf. Epifanie din Cipru ⁴⁾ în opera sa „adversus 80 haereses“ pe care el însuși a numit-o *Πανάριον* paner cu doctorii. ⁵⁾

Scrierea este îndreptată în contra tuturor ereticilor cari s'au ivit până în timpul său, începând cu Simon Magul.

Atitudinea sa față de ereticii anticomarianiți se manifestă astfel:

a. Interpretării eretice a vers. 25 din cap. I al Sf. Evan-

1. Id. ibid. p. 20.

2. Renan Ernest: Vie de Jésus p. 3-4, Paris 1925.

3. Harghel op. cit. p. 9.

4. Sf. Epifaniu mitropolit de Salamis sau Constanța în Cipru, născut pe la 310 în Palestina — fără siguranța a fi din părinți iudei — mort la 403. (Cf. Eus-Popovici: Ist. Bis. Univ. p. 539.

5) Id. ibid. p. 540.

gheliei după Matei: „Și n'o cunosc (Iosif) pe Dânsa până ce născu pe Fiul său cel întâiu născut, prin care afirmam că pentru aceasta se numește întâiu născut, întrucât după el a mai avut și alți fii, Sf. Epifanie opune interpretarea sa prin care afirmă că Maria a născut pe fiul său; fără întâiu născut, ca să nu gândească cineva că ar mai fi avut și alți fii; iar, dacă ar mai fi avut și alți copii, evanghelistul Matei ar fi trebuit să le noteze numele.¹⁾

Locului „până ce născu pe fiul său“, pe care-l interpretau că după aceia Iosif a devenit cu adevărat soț al Mariei, Sf. Epifanie spune, că aceasta nu trebuie înțeles în sens de împreunare conjugală, ci de onoare a Aceleia care s'a învrednicit a fi Născătoare de Dumnezeu.²⁾

Mai înainte de a fi ei (Iosif și Maria) împreună, s'a aflat având în pântece de la Duhul Sfânt (Mat. I, 18).

Deci, împreunarea nu trebuia să aibă loc mai târziu? se întrebau ereticii.³⁾

Acestei insinuări Sf. Epifanie îi răspunde: Cine poate dovedi că această împreunare a avut loc cândva? Iar în ceiace privește expresia în sine, înseamnă că zămisirea cea mai presus de fire a avut loc înainte de a se aștepta la o zămisire naturală, care pe urmă n'a mai avut loc.⁴⁾

b. Afară de această cale combativă, apologetică, Sf. Epifanie emite și câteva teorii personale.

Astfel afirmă el, având în vedere vârsta acum înaintată a bătrânului Iosif, logodnicul Sf. Fecioare Maria (80 de ani), că Sf. Fecioară i-a fost încredințată nu ca unui bărbat, ci numai spre îngrijire a fecioriei ei.

Și, evident prevenit de atâtea ori că cel ce se va naște este de la Duhul Sfânt și că logodnica sa s'a învrednicit a fi locaș al lui Dumnezeu, Iosif nici odată n'a îndrăznit a se atinge de Sf. Fecioară după nașterea Domnului Iisus Hr.⁵⁾ Astfel că este exclusă posibilitatea unor frați de sânge ai Domnului. Dovadă bună este încredințarea pe cruce a Mamei Sale, ucenicului Ioan, lucru nefiresc dacă ar fi avut frați în sens propriu.⁶⁾ Bazat pe seriarea apocrifă Proto-evanghelia lui Iacob și probabil pe evanghelia lui pseudo-Matei și Istoria lui Iosif testarul, mai emite părerea că Fr. D. sunt fiii lui Iosif din o căsătorie anterioară, cu o femeie din seminția lui Iuda, din care a avut patru feciori: Iacob, Iosi, (Iosif) Simon și Iuda și două fete, Maria și Salomia. Astfel frații Domnului sunt frații săi vitregi.⁷⁾ Ipoteza aceasta

1. Harghel A. Ierom. op. cit. p. 10.

2. Id. op. cit. p. 10.

3. Id. ibid. pag. 10.

4. Id. ibid. pag. 11.

5) Harghel A. Ierom. op. cit. p. 11.

6) Id. op. cit. pag. 11.

7) Id. ibid. pag. 13.

și-a însușit-o în vremurile noi teologul englez Lighfoot († 1889), adăogând că de aceiaș părere ar fi și Sf. Grigorie de Nisa într'o cuvântare bisericească (Migne, Patr. op. curs. Tom. 46, col. 647), pe care însă literatura teologică contimporană—modernă nu o consideră autentică.

Fericitul Ieronim, scriitor latin, mort la 420 ¹⁾ se ocupă cu problema Fr. D. combătând pe Helvidie, un eretic nu neînvățat. După părerea sa Fr. D. sunt fiii unei Maria soră a M. D. Aceasta, bazat pe locul din Evanghelia după Ioan (19,25): Și ședea lângă crucea lui Iisus, muma lui și sora mumei lui Maria lui Cleopa. Confruntat acest text cu evangheliile sinoptice: Mat. 27,55 ; Marcu 15,40 și Luca 23,49, fer. Ieronim afirmă că sora mumei lui Maria lui Cleopa de la Ioan (19,25) este una și aceiaș cu Maria mama lui Iacob cel Mic și a lui Iosif, de la Marcu 15,40, despre care Luca relatează că era acolo : toți cunoscuții lui și femeile care îl urmaseră din Galileia. (23,49). ²⁾

Sf. Ioan Hrisostom, în comentariul asupra Epistolei către Galateni (I, 19) afirmă că Iacob fratele Domnului, este fiul lui Cleopa și al Mariei. ³⁾

Teodoret al Cirului, respinge nu numai filiația directă a Fraților Domnului din Născătoarea de Dumnezeu, ci și bătrânul Iosif ca rezultând din o căsătorie anterioară și accentuiază că F. D. sunt fiii lui Cleopa și ai Mariei sora M. D. ⁴⁾

Sf. Ioan Damaschin, ultimul părinte bisericesc, deasemenea se ocupă cu această problemă, apărând pururea feciorie a Născătoarei de Dumnezeu după naștere, bazându-se pe locul de la Mat. 1,25 : Și nu o cunoscă până nu a născut pe Fiul cel prim născut. Prim născut, spune Sf. Ioan Damaschin, este cel ce s'a născut întâi, chiar de ar fi singurul; termenul de prim născut neimplicând și nașterea altora. ⁵⁾ Iar cuvântul „până“—ἕως—, dacă indică pe deoparte sorocul hotărât, în cazul de față al nașterii, pe dealtă parte nu neagă timpul ce urmează după aceasta. În această privință o comparație fiind necesară : „Și iată Eu cu voi sunt până la sfârșitul veacului. ⁶⁾ Din aceste cuvinte nimeni nu poate să cugete că după sfârșitul veacului ar fi o despărțire de Domnul, căci, pururea cu Domnul vom fi. ⁷⁾ Totdeodată respinge ideia unei legături cu bărbat a Născătoarei de Dumnezeu, ea nefind acceptată de rațiunea sănătoasă. Căci, cum ar fi făcut aceasta, aceia ce a născut pe Dumnezeu și a cunoscut din experiență minunea ? Acest fapt este imposibil a-l gândi, necum a-l face. ⁸⁾

1) Eusebie Popovici : Ist. Bis. Univ. pag. 550 seq.

2) Harghel A. Ierom. op. cit. pag. 21 seq.

3) Id. op. cit. pag. 31.

4) Id. ibid. op. cit. p. 31.

5) Sf. Ioan Damaschin, Dogmatica, trad. D. Fecioru, pag. 275. Buc. 1938.

6) Ev. Mat. 28,20.

7) I-a Tesaloniceni IV, 17.

8) Sf. Ioan Damaschin, Dogmatica, pag. 17.

PARTEA II-a

Interpretarea exegetică

Din partea I-a, capitolul atitudinea Bisericii, se vede că asupra acestei probleme nu a fost un punct de vedere unitar, astfel încât cu adevărat se poate considera, ca un nod gordian¹⁾ al studiilor biblice nou-testamentare.

Aceasta însă, dacă ne-am mărgini numai la mărturiile părinților și scriitorilor bisericești.

Sfânta Scriptură este și trebuie să rămână fundamentul oricărui studiu biblic. Pentru aceasta trebuie repetat principiul care dela Origen a rămas clasic: Sf. Scriptură nu conține nimic de prisos, nimic în desacord, nimic neadevărat și deci nimic care să nu fie împlinit.²⁾

Potrivit acestui principiu, în baza căruia nu se poate admite nepotriviri, contraziceri în Sf. Scriptură, pornind în miezul studiului nostru de față, trebuie să afirmăm că nu poate fi vorba de nepotriviri; ci aceasta numai ni se pare nouă.

Locurile din Sf. Scriptură în care se vorbește despre Frații Domnului

I

Matei XII, 46-50.

46. Pe când Iisus tot mai propoveduia mulțimilor, iată muma și frații lui stăteau afară, căutând să vorbească cu el.

47. Și oare cine îi zise: iată muma ta și frații tăi stau afară, căutând să-ți vorbească.

48. Iar el răspunzând zise către cel ce grăise: Cine este muma mea și cine sunt frații mei.

49. Și întinzând mâna către ucenicii săi zise: Iată muma mea și frații mei.

50. Că oricine va face voia tatălui meu celui din ceruri, acela îmi este frate și soră și mună.

Locuri paralele:

Marcu III, 21. 31-35.

21. Și auzind ai săi au eșit ca să-l priună, că ziceau: Iarăși este în fire.

31. Și au venit muma lui și frații lui și stând afară au trimes la el ca să-l cheme.

32. Iar mulțimea ședea împrejurul lui. Și i-au zis unii: Iată mama ta și frații tăi și surorile tale afară; te caută.

1) Biserica Ortodoxă Română anul 53 | 935 Nr. 56, Angelescu Paraschiv Pr. recenzie: Ghiaurov Hr., Frații Domnului.

2) Roventă Har. Dr. Diacon, Interpretarea Scripturii după Origen p. 21. P. V. 1929.

33. Atunci răspunzând lor le-a zis : Cine este muma mea și frații mei ?

34. Și de jur privind pe cei ce ședeau în jurul lui, rosti : ată muma mea și frații mei.

35. Că oricine va face voia lui Dumnezeu, acesta este fratele meu și sora mea și muma mea.

Luca VIII, 19—21.

19. Atunci a venit la el muma lui și frații lui ; dar nu puteau să se întâlnească cu el, din pricina mulțimii norodului.

20. Și i-au dat lui de veste : Muma ta și frații tăi stau afară și voesc să te vadă.

21. Ci el răspunzând, grăit-a către ei : Muma mea și frații mei sunt aceștia, cari ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l îndeplinesc.

II

Matei XIII, 54-57.

54. Și veni în orașul său și-i învăța pre ei în sinagoga lor, așa încât ei stăteau uimiți și ziceau : de unde la el înțelepciunea aceasta și puterile ?

55. Au nu este acesta feciorul teslarului ? Au nu se numește muma lui Maria și frații lui Iacob și Iosif și Simon și Iuda ?

56. Și surorile lui nu sunt toate la noi ? De unde deci, la el acestea toate ?

57. Și se sminteau întru el. Iară Iisus le zise : Nu este nici un prooroc disprețuit fără numai în țara lui și casa lui.

Locuri paralele :

Marcu VI, 1-4.

1. După ce a ieșit de acolo, s'a dus în orașul său, iar ucenicii au mers după el.

2. Și când a fost în ziua Sâmbetei a început să învețe în sinagogă. Dar cei mai mulți care ascultau stăteau mirați și ziceau : De unde la el (toate) acestea ? Și ce este înțelepciunea ce i s'a dat și astfel de minuni care se fac prin mâinile lui ?

3. Au nu este acesta teslarul, fiul Mariei și fratele lui Iacob și al lui Iosif și al lui Iuda și al lui Simon. Și nu sunt surorile lui aici la noi ? Și se sminteau întru el.

4. Ci a zis Iisus către ei : Nu este prooroc disprețuit fără numai în patria sa și între rudeniile sale și în casa sa.*

Preot George Petre

Principesa Maria—Ialomița

* (Va urma)

Biserica Sf. Nicolae din Bărbulești-Ialomîța

În mînoasa câmpie a Ialomîței, aproape de hotarul județului Prahova, se află așezat, în miez de vară printre lanurile de grâu și stînjelul galben, micul sat Bărbulești-Ursari. Brăzdat de râul Sărata care vine din munții Buzăului, satul amintit oferă primului trecător aspectul unui sat de baltă, mai ales în timpul verii, când mulțimea femeilor împreună cu copiii pornesc la pescuit, și apoi din cauza stufului, care pe o întindere a bălții Sărata formează o pânză verde ce adie cu foșnet și cântec de păsări de baltă din primăvară pînă la culesul porumbului.

Inconjurat de drumul de fier Urziceni-Plôești și de albia râului, satul nostru, cu sălașele micilor gospodari e prins ca într'o mînă de uriaș, suferind multe neajunsuri, atunci când se supără balta umflîndu-se și făcînd pe micii gospodari să înoate pînă la brâu prin curți și pe șosea. Bulgării și resturile de mîl cu mirosul lor urât din marginea satului, stau mărturie de neplăcerile provocate de revărsarea apei din primăvara lui 1940. Cu toate aceste neajunsuri, gospodarii, jumătate săteni și jumătate țigani, își văd fiecare de treabă, primii în gospodăriile lor, iar cei din urmă pe pămîntul boeresc, alergînd încetînu pentru hrana lor și a copiilor, întocmai ca niște albine neobosite din zori și pînă în noapte. Și fiindcă a venit vorba de gospodarii satului, să încercăm acum și un mic istoric al lui. Trebuie să spunem dela început că lipsa documentelor și a oricărui act ce ar putea aduce lumină în viața satului, ne face mare încercătură în clarificarea trecutului său, silindu-ne să ne mărginim mai mult la date tradiționale, care pun începutul acum două, trei sute de ani în legătură cu marile proprietăți din partea locului, pe care țiganii de azi și cei din trecut, moșii și strămoșii lor au fost muncitori pe aceste moșii.

Dar dacă istoria tace privitor la începuturile satului, s'au putut totuși găsi anumite date în legătură cu bisericuța satului, care ar putea cât de cât să ne arate și vechimea lui.

Călătorul ce vine pe șoseaua Plôești-Urziceni, șosea care împarte satul în două, ajunge la poarta locașului sfânt, intră pe sub clopotnița înaltă de brad, sprijinită pe patru stâlpi de lemn, străbate aleea de trandafiri și flori pe o distanță de aproape 50 metri și se află îndată în pridvorul unei biseri-

cuțe de zid, pe care vremea a ascuns-o sub ramurile unor salcâmi, cari o străjuiesc împreună cu două mormane mari de cruci de piatră cu urme adânci săpate în ele de timp.

Stai aci o clipă și privești crăpăturile mari din zid făcute de cutremure, apoi cu sfială deschizând ușa, ai în față icoana Cinei celei de taină de deasupra ușilor împărătești, pe care cutremurul a spintecat-o drept în două, surprinzând pe Mântuitorul în clipa în care și dă trupul și sângele hrană divină ucenicilor săi pentru iertarea păcatelor.

Cei patru pereți mici și simpli ai bisericii cu bolta turtită pe ei, te trimit îndată cu gândul la catacombele în care primii creștinii oficiau slujba primind trupul și sângele Domnului. Nici o podoabă arhitecturală sau orice altceva nu înfrumusețează biserica, ci numai pictura arhaică și în mare parte ștearsă a unui zugrav priceput, formează tot tezaurul neprețuit al sfântului locaș.

La intrare în stânga stă de veghe chipul unui boer anonim; poate ctitor ziditor al sfântului locaș, care după toate probabilitățile pare a fi răposatul boer Arion, care pe vremuri stăpânea moșiile din aceste părți până departe. Care membru din familie nu se știe însă. Așa că biserica ar fi ctitorie boerească.

Anul zidirii ei nu se poate constata nici din cărțile vechi de slujbă aflate aci, nici din vreun pomelnic sau notiță care să fie în biserică. Ci singurele date în această privință sunt cele culese din «Anuarul Casei Bisericii, București 1909», care pun anul zidirii în 1753—54, și «Anuarul Județului Ialomița, 1906. Avocat Ursulescu», care pune anul zidirii în 1751. Alte date afară de cele de față n'au putut fi găsite nici la Comisia Monumentelor Istorice și nici la Academia Română.

Se poate deci acuma afirma atât după cele scrise, după starea bisericii și după spusele bătrânilor, că anul zidirii ei ar fi tocmai între 1750 și 1760; iar ctitor este boerul Arion al cărui chip se află în pronaosul bisericii. Pisanie nu există și chiar dacă o fi existat cândva, din cauza multor reparații a fost neglijată și distrusă.

Ultima eparație a bisericii în interior și exterior păstrează anul 1872, atât pe catapeteasmă, la icoana Cinei de taină cât și pe tetrapod și pe icoana răstignirii Domnului din Sfântul Altar.

Ne vom folosi acum de câteva capitole în privința temei noastre.

Incepem cu: *inscripțiile din biserică* :

1.—Pe icoana Cinei celei de taină găsim scris: «Anu 1872. Septembrie 4. Popescu zugrav. Mizil». Desigur numele arată persoana care a făcut ultima zugrăveală în biserică.

2.—Pe tetrapod sunt scrise următoarele: Acest iconostas

este făcut cu cheltueala D-lor Costache Dumitru Mazălu și de Bucur Dumitru din Târgu Mizil. 1873 Martie 22.

3.—Pe icoana Sfântului Nicolae de pe tâmpla bisericii sunt scrise următoarele: „Această sfântă icoană este făcută cu cheltueala D-lui Nicolae Georgescu și cu soția sa Teodora 1872. Noembrie 25. C. Popescu.

4.—Pe sfânta cruce a răstignirii sunt scrise următoarele: C. Popescu zugrav. Mizil.

5.—Iar pe cutia unui potir de sticlă aurită sunt următoarele cuvinte: Ioniță Stanesco și Maria Stanko, anul 1866. Iunie 4. Această dată depășește anul 1872 pe care îl găsim cel mai des notat în biserică.

Deci acestea sunt datele scrise pe care ne putem bizui mai mult în cercetarea acestui monument de artă istorică sfântă.

II. Icoane vechi în biserică.

Afară de pictură, care datează întreaga dela anul 1872 dată ce reprezintă ultima mare reparație generală a bisericii până la războiu, găsim în biserică icoane care prin pictura lor deosebit de vie și veche care se păstrează în parte, prin starea lor găurită de cari și prin bucățile lipsă din ele, ne indică o dată anterioară celei găsită în inscripții. Astfel avem următoarele icoane: Icoana Mântuitorului, a Sfintei Fecioare cu pruncul în brațe, a Sfântului Nicolae, a Sfântului mucenic Gheorghe, a Sfinților Impărați Constantin și Elena, o altă icoană a Mântuitorului și a Sfântului Ioan Botezătorul. Afară de ultimele două din urmă, celelalte toate au format altădată icoanele mari de pe catapeteasmă până la cele de astăzi așezate dela 1872, iar acuma se odihnesc în formă de un al doilea iconostas așezat între naos și pronaos. Pictura lor cojită și acoperită în mare parte de praf și fum, apoi starea lor veche dovedește existența unui trecut îndepărtat în negura timpurilor.

III. Cărți de slujbă: În podul Bisericii s'au găsit cărți vechi de slujbă cu coperte de lemn și legate în piele, caligrafiate frumos de pana iscusiților scriitori din trecutul bisericii noastre. Astfel avem următoarele:

1. *Psaltirea* proorocului David din Tipografia Mănăstirii Neamț, la leat 1817.

2. *Antologion* legat în coperte de lemn și piele, purtând tipărit în prefață data de 1768 de Grigore Ieromonahul. Pe ultima filă având următoarea însemnare: „Dată danie de Radu Iscu cu cumnată său Costandin, Bisericii la Bărbulești“.

3. *Penticostarion* din tipografia Sfintei Mitropolii București. La anul dela zidirea lumii 7292.

4. *Apostol* din tipografia Râmnicului. La anul mântuirii 1794.

5. *Octoih* din tipografia Sf. Mitropolii București la leat 1792.
6. *Alt pentecostar* cu data de 1850 din București.
7. *Alt triod* cu data de 1880.
8. *Octoih Mic* din tipografia Sf. Mitropolii. București. 1873.
9. *Triodion* cu data de 1832 în prefață.
10. *Cele 12 minee* din tipografia Râmnicului. 1862.
11. *Alt pentecostar* fără dată.
12. *Molitfelnic* ce poartă însemnări pe file din anul 1834.

Acestea sunt cărțile vechi de slujbă cari prin vechimea tipăririi lor și a timpului îndelungat de întrebuințare la biserică fiind cu copertele distruse de cari și cu literile foarte uzate, sunt o mărturie prețioasă și în privința vechimii lor dar și a bisericii, și mai ales, următoarele însemnări de slujitori ai bisericii făcute în ele, pe care noi le însemnăm sub următorul titlu: *Nume de preoți din cărțile vechi de slujbă.*

1.—Pe o filă a Octoiului tipărit la București 1792, stau scrise următoarele cuvinte: „Azi zece am venit eu ce mai jos mă iscălesc priot la satul Bărbulești. 1826. Ghenarie 10. Semnează. Popa Damaschin.

2.—Pe o filă din Pentecostarion, tipărit în București 1850, stau scrise următoarele: «Azi m'am hirotonisit priot 1850. Făurar 7. Ștefan Duhovnicu-Bărbulești.

Acelaș preot semnează în aceeaș carte la 30 Ghenarie 1879.

3.—Pe molitfelnic stă scris: Acest molitfelnic este al părintelui Radu Teodorovici ctitor Sf. Bisericii cei noi, ce este clădită pă moșia diaconului Ioniță Rodeanu din orașul Urziceni Noi, care locu l-a afierosit Sf. Biserici Bărbulești. Vleatul, 1834. Ghenarie 12. Ierom. R. Teodorovici.

Cu aceste zise de mai sus, trecem acum la un alt capitol prin care se poate cerceta vechimea sfântului locaș:

IV. Cruci de piatră din curtea bisericii.

În curtea bisericii sunt peste o sută cruci de piatră vechi, adunate la un loc cu câțiva ani în urmă, cari au străjuit în trecut la căpătâiul mormintelor de aci, morminte cari azi nu se mai cunosc unde au fost odată.

Crucile sunt din piatră masivă, cu săpături și chenare frumoase brăzdate în piatră, pe care ploaia n'a putut să le șteargă. Multe din ele sunt fără dată, iar parte din ele sunt rupte în bucăți. Cu toate acestea pe multe din ele se păstrează însemnat descifrabil nume de morți însoțite de anul decedării lor. Săpăturile înfățișează, fie chipul Domnului răs-tignit, cu inițialele obișnuite în cele patru părți, fie diferiți copaci din care mai ales bradul. Aceasta poate că prin verdeața lui neschimbătoare a fost pus de strămoșii noștri în legătură cu credința în viața veșnică. Formatul crucilor este

fie cu colțurile rotunde, fie pătrate sau o piatră mare despărțită în două cruci ce se împreună sus și jos. Anii săpați pe ele merg până la 1800, mai departe neavând nici o dată. Afară de anul 1800, mai avem următorii ani notați pe cruci : 1805, 1857, 1862, 1886, 1871 și 1891. Acești ani toți sunt însoțiți de nume de enoriași ce au repausat în Domnul, al căror loc de odihnă nu se cunoaște după cum am spus.

În treacăt ar trebui să ne oprim și asupra câtorva obiecte vechi de cult care interesează în cercetarea bisericii noastre : Am spus mai înainte că în sfânta biserică se păstrează cutia de lemn și piele a unui potir de sticlă aurit, care are pe ea data de 1866. Într'un dulap vechiu din sfântul altar se păstrează câteva candelile de metal din timpurile vechi, o cădelniță de tablă, un sfânt disc și o steluță, toate din metal. Afară de acestea mai sunt în biserică câteva sfinte rupte și vechi și câteva epitrahile și mânecuțe uzate care sunt mărturii despre vechimea bisericii.

Cu aceasta am încheiat paragrafele referitoare la vechimea bisericii și în parte a satului Bărbulești-Ursari. După câte se constată, Biserica Sfântul Nicolae din acest sat este un monument sfânt de artă istorică bisericească. Monument sfânt care astăzi este foarte șubred din cauza vremurilor prin care a trecut și mai ales a cutremurului din anul 1940, care a sdruncinat biserica din temelii, spărgând tâmpla în mai multe părți și făcând mai multe crăpături adânci în zidul bisericii. Față de această situație, dintr'o pietate adâncă și dintr'un respect mare de cele sfinte, ar trebui o reparație, cât mai neîntârziată, mai ales în aceste vremuri când natura poate să aducă surprize atât de neprevăzute, care ar putea să năruiască sfântul locaș de închinăciune ; și mai ales pentru a conserva pictura fresco din interiorul bisericii, care se găsește foarte rar în monumentele istorice vechi din cuprinsul țării noastre. Noi, împreună cu biserica și legând tâmpla în șine de fier am făcut aproape tot ce se putea face după puterile micii noastre parohii. Nădăjduim acum și ajutorul celor mai mari ai noștri pentru bisericuța noastră, care hrănește astăzi sufletele enoriei ca și în trecut sufletele atâtor generații, și care totodată închide în sine un tezaur sfânt și neprețuit de artă bisericească scump atât bisericii cât și neamului. Să nu uităm vechimea ei de aproape două sute de ani care trebuie să ne atragă toată luarea aminte !

Preot Toma I. Ceroiu

Bărbulești-Ialomița

Partea oficială

Atribuțiile preoților militari

Sf. Sinod cu adresa Nr. 2562/941 comunică :

„Aducându-se la cunoștința Sfântului Sinod, că parte din tre preoții militari au început să acapareze atribuțiile preoților de enorie, botezând copiii militarilor, săvârșind cununile și înmormântările, precum și alte servicii religioase la casele lor, Sf. Sinod, în ședința sa dela 24 Octomvrie a. c. deliberând asupra acestei chestiuni, a luat următoarea hotărâre :

„Preoții militari, fiind conducătorii spirituali ai unităților cărora aparțin, au dreptul să săvârșească serviciile religioase numai acelor unități, iar nu și persoanelor care fac parte din acele unități și asupra cărora nu au dreptul la nici un fel de jurisdicție, acest drept fiind al preotului de enorie. Au însă dreptul să asiste la slujbele ce le fac preoții de enorie membrilor familiilor de militari“.

„Ori ce amestec în treburile parohiilor este un abuz, care urmează să fie sancționat de Inspectoratul Clerului Militar“.

Cele de mai sus au fost comunicate P. S. Episcop al Armatei, căruia i s'a cerut să ia cuvenitele măsuri ca întreg clerul militar să i se conformeze“.

Corurile bisericesti

Corurile bisericesti, atât de necesare pentru misiunea Bisericii noastre, au intrat astăzi și în preocuparea cercurilor oficiale. Redăm mai jos adresa Ministerului Culturii Naționale Nr. 53715,941, prin care se dau unele dispoziții în legătură cu organizarea corurilor bisericesti și invităm organele de control să urmărească cu toată strictețea respectarea acestor dispoziții.

„Pentru a se asigura o cât mai deplină legătură între școală și Biserică și pentru a face ca elevii să ia o parte efectivă la serviciul divin, conform rezoluțiunii domnului Ministru General Radu Rosetti, s'au dat dispozițiuni fiecărei școale (primară, secundară, profesională, particulară) să-și alcătuiască un cor bisericesc, care să cânte în mod obligatoriu, în fiecare Duminică, la biserica cea mai apropiată de școală.

În localitățile în care sunt mai multe școli decât biserici, consiliul interșcolar, în legătură cu protopopul local sau cu preotul de cel mai înalt grad, urmează a stabili fie alternanța corurilor, fie contopirea mai multor coruri într'unul singur.

Aceste coruri se vor forma pe confesiuni și vor cânta în

bisericile ritului respectiv, fiind de dorit ca din fiecare cor să facă parte un număr cât mai mare de elevi (eleve) ai fiecărei școli.

Potrivit menționatei rezoluțiuni, toți inspectorii generali, inspectorii și subinspectorii, ca și protopopii, vor asigura executarea întocmai a dispozițiunilor de mai sus, protoiereii, ca și cei dintâi, urmând să trimită până la 15 Noembrie a. c., rapoarte amănunțite la Cabinetul domnului Ministru.

Aducându-vă la cunoștință cele de mai sus, avem onoare a vă ruga să binevoiți a lua cuvenitele măsuri ca P. C. Protoiereii să se conformeze întocmai suszisei dispozițiuni“.

Măsuri contra propagandei sectare

Ministerul Culturii Naționale și Cultelor, prin adresa No 8.995/941, comunică :

„Biroul cenzurii militare de pe lângă Oficiul poștal din Slatina, interceptând o scrisoare a unui adventist de ziua a 7-a, din care reese că această sectă este călăuzită de ideea ca membrii ei să nu participe la războiu, avem onoare a vă ruga să binevoiți a îndruma pe preoți să fie cât mai activi, în opera lor de readucere la credința strămoșească a celor rătăciți și vorbind locuitorilor, să-i facă să înțeleagă însemnătatea acestui războiu pentru Neamul românesc și credința creștină.

Totodată vă rugăm să binevoiți a dispune să ni se aducă la cunoștință orice caz, din care s'ar constata propaganda sectanților împotriva intereselor Statului“.

Cenzura Bisericii

Cu privire la chestiunea cenzurării lucrărilor cu caracter religios, Sf. Sinod, cu adresa No. 2784/941, comunică :

«Cu frățească dragoste Vă facem cunoscut că în urma adresei Ministerului Propagandei Naționale Nr. 676 Cab. 1941, Sf. Sinod, în ședința sa dela 25 Octomvrie a. c., luând în discuție chestiunea privitoare la cenzurarea lucrărilor cu caracter bisericesc, a hotărât următoarele :

«1. — Având în vedere aparatul complicat și cheltuelile mari pe care le necesită aplicarea cenzurii bise-

Partea oficială

Atribuțiile preoților militari

Sf. Sinod cu adresa Nr. 2562/941 comunică :

„Aducându-se la cunoștința Sfântului Sinod, că parte dintre preoții militari au început să acapareze atribuțiile preoților de enorie, botezând copiii militarilor, săvârșind cununiile și înmormântările, precum și alte servicii religioase la casele lor, Sf. Sinod, în ședința sa dela 24 Octomvrie a. c., deliberând asupra acestei chestiuni, a luat următoarea hotărâre :

„Preoții militari, fiind conducătorii spirituali ai unităților cărora aparțin, au dreptul să săvârșească serviciile religioase numai acelor unități, iar nu și persoanelor care fac parte din acele unități și asupra cărora nu au dreptul la nici un fel de jurisdicție, acest drept fiind al preotului de enorie. Au însă dreptul să asiste la slujbele ce le fac preoții de enorie membrilor familiilor de militari“.

„Ori ce amestec în treburile parohiilor este un abuz, care urmează să fie sancționat de Inspectoratul Clerului Militar“.

Cele de mai sus au fost comunicate P. S. Episcop al Armatei, căruia i s'a cerut să ia cuvenitele măsuri ca întreg clerul militar să i se conformeze“.

Corurile bisericesti

Corurile bisericesti, atât de necesare pentru misiunea Bisericii noastre, au intrat astăzi și în preocuparea cercurilor oficiale. Redăm mai jos adresa Ministerului Culturii Naționale Nr. 53715,941, prin care se dau unele dispoziții în legătură cu organizarea corurilor bisericesti și invităm organele de control să urmărească cu toată strictețea respectarea acestor dispoziții.

„Pentru a se asigura o cât mai deplină legătură între școală și Biserică și pentru a face ca elevii să ia o parte efectivă la serviciul divin, conform rezoluțiunii domnului Ministru General Radu Rosetti, s'au dat dispozițiuni fiecărei școale (primară, secundară, profesională, particulară) să-și alcătuiască un cor bisericesc, care să cânte în mod obligatoriu, în fiecare Duminică, la biserica cea mai apropiată de școală.

În localitățile în care sunt mai multe școli decât biserici, consiliul interșcolar, în legătură cu protopopul local sau cu preotul de cel mai înalt grad, urmează a stabili fie alternanța corurilor, fie contopirea mai multor coruri într'unul singur.

Aceste coruri se vor forma pe confesiuni și vor cânta în

bisericile ritului respectiv, fiind de dorit ca din fiecare cor să facă parte un număr cât mai mare de elevi (eleve) ai fiecărei școli.

Potrivit menționatei rezoluțiuni, toți inspectorii generali, inspectorii și subinspectorii, ca și protopopii, vor asigura executarea întocmai a dispozițiunilor de mai sus, protoiereii, ca și cei dintâi, urmând să trimită până la 15 Noembrie a. c., rapoarte amănunțite la Cabinetul domnului Ministru.

Aducându-vă la cunoștință cele de mai sus, avem onoare a vă ruga să binevoiți a lua cuvenitele măsuri ca P. C. Protoiereii să se conformeze întocmai suszisei dispozițiuni“.

Măsuri contra propagandei sectare

Ministerul Culturii Naționale și Cultelor, prin adresa No 8.995/941, comunică :

„Biroul cenzurii militare de pe lângă Oficiul poștal din Slatina, interceptând o scrisoare a unui adventist de ziua a 7-a, din care reese că această sectă este călăuzită de ideea ca membrii ei să nu participe la războiu, avem onoare a vă ruga să binevoiți a îndruma pe preoți să fie cât mai activi, în opera lor de readucere la credința strămoșească a celor rătăciți și vorbind locuitorilor, să-i facă să înțeleagă însemnătatea acestui războiu pentru Neamul românesc și credința creștină.

Totodată vă rugăm să binevoiți a dispune să ni se aducă la cunoștință orice caz, din care s'ar constata propaganda sectanților împotriva intereselor Statului“.

Cenzura Bisericii

Cu privire la chestiunea cenzurării lucrărilor cu caracter religios, Sf. Sinod, cu adresa No. 2784/941, comunică :

«Cu frățească dragoste Vă facem cunoscut că în urma adresei Ministerului Propagandei Naționale Nr. 676 Cab. 1941, Sf. Sinod, în ședința sa dela 25 Octomvrie a. c., luând în discuție chestiunea privitoare la cenzurarea lucrărilor cu caracter bisericesc, a hotărât următoarele :

«1. — Având în vedere aparatul complicat și cheltuelile mari pe care le necesită aplicarea cenzurii bise-

ricești în sensul propus de comisiune, chestiunea se amână pentru vremuri mai bune ;

«2. — În fiecare capitală de județ, Chiriarhul locului va numi un cenzor cleric pe lângă oficiile de cenzură ;

«3. — Pentru pastrarea unității limbii și expresiunilor curate românești și pentru răspândirea lor pe tot întinsul Țării, pentru unificarea rânduielii slujbe or bisericesti și în interesul aceleiași redacții a textelor și asigurarea păstrării stilului iconografic al Bisericii noastre ortodoxe, se va comunica Ministerului Propagandei că cenzura Bisericii se întinde asupra cărților de ritual și de rugăciune, asupra textului Sf. Scripturi și asupra imprimării de icoane, care toate cad exclusiv în sarcina Bisericii, care le va tipări prin Institutul său Biblic și de Misiune. Deasemenea și asupra tuturor revistelor și broșurilor cu caracter religios și bisericesc, exceptându-se numai lucrările de știință teologică, cărțile de rugăciune și de propagandă religioasă, scrise de Chiriarhi sau cu aprobarea lor, lucrările profesorilor de teologie precum și revistele sau buletinele oficiale eparhiale ;

«4. — Cenzura bisericască cu caracter preventiv nu se întinde asupra lucrărilor celorlalte culte și nici asupra celor sectare, acestea intrând în atribuția Statului, care va veghea prin organele sale de cenzură și va opri propaganda de prozelitism și jicirea celorlalte culte sau confesiuni. În acest domeniu, cenzura bisericască va avea un caracter de urmă ire, indicând cărțile ce trebuiesc confiscate pentru abaterile de mai sus».

**COPIE după adresa Sf. Sinod No. 589 din 17 Martie 1941
către Sf. Episcopie Constanța înregistrată sub No.
1860/941.**

Prea Sfințite,

După cum s'a comunicat acelei Eparhii cu adresa No. 2112 din 4 Noembrie 1936, Sfântul Sinod încă dela 20 Martie 1936 a hotărît în principiu înființarea unei comisiuni de cenzurare, care să lucreze pe lângă Sfântul Sinod. Iar prin hotărârea sa dela 26 Noembrie 1937 a și numit pe membrii acelei comisiuni,

cari să lucreze sub președinția P. S. Episcop Nicolae Popovici al Oradiei.

Constatăm însă că în foarte puține cazuri s'au înaintat Sfântului Sinod lucrări sau scrieri cu caracter bisericesc spre cenzurare, dintre care multe au fost respinse și că aproape în toate părțile țării se tipăresc fie de preoți, fie de laici, sau chiar de edituri particulare, adesea chiar de cei de altă confesiune, icoane, cărți de rugăciuni, cărți liturgice, broșuri de îndrumare religioasă, sau de orientare politică bisericească, părți din Sf. Scriptură, etc., fără nici un fel de aprobare sau înștiințare a Sf. Sinod. Multe din aceste tipăriri, prin natura lor și greșelile ce cuprind, produc confuzie și sminteală între credincioși, contribuind astfel la scăderea prestigiului Bisericii și al slujitorilor ei de orice rang.

Pentru a se pune capăt odată acestor anomalii și pe baza drepturilor ce sunt conferite Sfântului Sinod prin art. 3 din Statutul legii de organizare a Bisericii Ortodoxe Române, care are organul său de tipărire și răspândirea Sf. Scripturi și a tot felul de scrieri și lucrări pentru promovarea religiozității și moralității în popor — Institutul Biblic — precum și a hotărârilor menționate mai sus, cu frățească dragoste Vă rugăm a lua convenitele măsuri ca nici un cleric sau mirean, sau editură particulară din cuprinsul Eparhiei Prea Sfinției Voastre, să nu mai tipărească icoane, cărți de ritual, cărți de rugăciuni, părți din Sf. Scriptură sau alte cărți cu caracter bisericesc în general, fără prealabila autorizație din partea Sfântului Sinod, care va da asemenea autorizații când va fi cazul, în urma avizului comisiei sale de cenzură.

Tot astăzi am intervenit la Onor. Guvern să oprească prin serviciul său de cenzură, orice fel de asemenea tipăriri, cari n'ar aprobarea Sfântului Sinod.

Primiți, Vă rugăm, Prea Sfințite, ale Noastre întru Hristos frățești îmbrățișări.

Președinte

Patriarh, (ss) NICODIM

Director, (ss) Pr. Gh. Vintilescu

Colportorii

Se atrage atențiunea întregului personal bisericesc că are îndatorirea de a supraveghia în deaproape pe colportorii de broșuri religioase, icoane și obiecte bisericești, luând măsurile necesare când aceștia nu respectă dispozițiunile date în privința colportajului.

Redăm mai jos adresa Sf. Sinod Nr. 2373 din 20 Oct. a. c., însoțită de un referat al Institutului Biblic, spre întocmai conformare:

COPIE de pe adresa Sf. Sinod No. 2373/941.

„Cu frățească dragoste vă trimitem în copie alăturatul referat al Institutului Biblic, privitor la colportaj, rugându-vă să binevoiți a lua cunoștință de cuprinsul său și a dispune:

1) Toți colportorii din eparhia P. P. Voastre să aibă autorizație numai dela Sfântul Sinod, așa cum este hotărârea sa dela 8 Oct. 1936, comunicată la timp acelei eparhii, interzicând cu desăvârșire circularea celor clandestini.

2) Preoții de enorie și toate autoritățile bisericesti să cerceteze cu toată atenția pe colportori și pe cei găsiți fără autorizația Sfântului Sinod, sau pe cei ce au această autorizație și totuși răspândesc icoane, cărți sau alte obiecte bisericesti, dela alte surse decât dela Institutul Biblic, sau dela celelalte indicate în autorizație, să le ridice autorizațiile și să-i dea pe mâna organelor polițienești. Asemenea cazuri să fie arătate și Sfântului Sinod spre a lua măsurile de cuviință.

3) La recomandările ce veți face pentru reînnoirea autorizațiilor de colportaj să se comunice Sfântului Sinod, pentru fiecare colpotor în parte, care dorește o nouă autorizație, un tablou de cărțile colportate și sursa de unde și le-a procurat. În caz contrar, nu le vom mai reînnoi autorizația.

4) Călugarilor excluși de prin mănăstiri să li se interzică vânzarea clandestină de cărți și obiecte bisericesti; iar schiturile din Țară așa zise închinete Muntelui Athos, dar care stau sub jurisdicția canonică a P. S. Voastre, să li se interzică cu desăvârșire editarea și răspândirea de cărți religioase și tipărirea de icoane, etc., fără aprobarea P. S. Voastre și a Sfântului Sinod.

Binevoiți a cunoaște că tot astăzi am intervenit la Ministerul de Interne, cerându-i ca prin organele polițienești să verifice pe toți vânzătorii ambulanti de cărți și obiecte bisericesti și să oprească pe toți aceia cari n'au autorizația Sfântului Sinod; iar celor ce o au și vând icoane, cărți sau alte obiecte decât de cele specificate în autorizații, să li se confişte acele autorizații și cărțile sau obiectele ce au, iar pe ei să-i trimită la urma lor“.

COPIE după referatul Institutului Biblic Nr. 2287/941.

Inalt Prea Sfințite Stăpâne,

Deși în toată Țara sunt 75-80 de colportori ambulanti cu autorizații din partea Sfântului Sinod, pentru cărți, icoane și cruciulițe, de aproape un an de zile de când am fost delegat cu conducerea Institutului Biblic, numai un număr de 15 din acești

colportori au luat câteva cărți, cruciulițe și icoane dela Institut cu sume mici de 200-300 lei.

Aceștia sunt următorii : 1. Niculae Cucuteanu ; 2. Anton Elisabeta ; 3. Donici Dumitru ; 4. Dima Maria ; 5. Galetchi Nicolae ; 6. Teaciuc Irina ; 7. Iova Cărămidari ; 8. Avram Teodor ; 9. Marin Țăranu ; 10. I. Gheorghiu ; 11. Polimia Livada ; 12. Tudor Petre Boeru ; 13. V. Poitelea ; 14. I. Măgirescu și 15. C. Măgirescu care au luat de câte 2—3 ori și numai șapte din ei au luat de sume mai mari.

Prin autorizația eliberată de Sfântul Sinod, se specifică clar că vor vinde cărți și icoane dela Institutul Biblic, Tipografia Cărilor Bisericești, Mănăstirea Neamțu și editurile eparhiale; iar cei găsiți de cucernicii preoți sau păr. protopopi cu alte cărți, vor fi dați pe mâna autorităților.

Ori, în toată Țara și îndeosebi în București, pe la toate colturile de stradă, pe la piețele de zarzavat și chiar pe la Biserici, se adăpostesc sub formă înjositoare diferiți colportori și vagabonzi, o parte purtând haina călugărească, care nici nu au autorizație din partea Sfântului Sinod, ci dela diferite asociații și parohii, cum este „Asociația Patriarhul Miron“, schitul Darvari, biserica Zlătari, etc. Iar cei ce au autorizații n'au cărți și icoane nici dela Institutul Biblic, Mănăstirea Neamțu, Tipografia Cărilor Bisericești, și nici dela eparhii, ci dela diferiți speculanți evrei și chiar sectari, cari înșală buna credință a poporului cu fel de fel de fițuici, care numai de zidire sufletească nu sunt, ci numai de speculă.

Având în vedere că Institutul Biblic a început să-și împlinească adevăratul lui rost și are tot felul de cărți, icoane, cruciulițe, fie din editura și atelierul propriu, fie prin luarea în comision de cărți recenzate de comitetul său de editură.

Având în vedere că lăsarea liberă a colportajului de cărți religioase, de cult, icoane și cruciulițe, scade prestigiul Bisericii, cu înfrățescă dragoste vin cu următoarele propuneri :

1. — Să se dea o circulară tuturor eparhiilor din Țară, ca organele administrative ale eparhiei să cerceteze cu toată atenția pe acești colportori și parohii în a căror enorie se vor găsi colportori clandestini, sau care având autorizația Sfântului Sinod vând alte cărți, icoane și cruciulițe, de cât cele menționate în autorizație, să fie trași la răspundere. La fel prin mânăstiri.

2. — Bucureștii fiind orașul cel mai mare și toți vagabonzii și țiganii adăpostiți clandestin în el fac vânzări de lucruri bisericesti, să se ia măsuri prin PP. CC. Protopopi ca în primul rând la biserică să nu se mai tolereze asemenea anomalii, iar pentru cei de pe străzi să se mijlocească la organele Siguranței spre a-i trimite la urma lor.

3. — Să se dea autorizație din partea Sfântului Sinod unui reprezentant recomandat de Institutul Biblic, care să aibă drep-

ul a controla în toată Țara pe acești colportori, ca apoi să se arate cazurile Sf. Sinod.

4. — Intru cât schitul Darvari din București editează cărți și icoane fără autorizația Sf. Sinod și sunt ștampilate ca la cea mai mare instituție de Stat și vândute prin toată Țara, zicându-se că sunt în folosul Sf. Munte; iar pe de altă parte având informații că acest schit nu are nici o evidență de sumele fabuloase pe care le încasează și merg în buzunare personale, rog a se hotărî de Sf. Sinod, dacă are voie un schit ca Darvari să facă asemenea edituri în Țara românească cu o Biserică dominantă și să se institue o comisiune care să ancheteze gestiunea colportajului dela acest schit.

5. — Să se intervină la Ministerul de Interne și să se arate că nici o asociație sau mănăstire n'are voie a da autorizație de colportaj pentru vânzări de cărți religioase și cult, icoane, cruci și orice obiect bisericesc de cât Sf. Sinod și orice persoană va fi găsită cu asemenea autorizație, să fie arătată Sfântului Sinod spre a se lua măsuri contra abuzurilor.

6. — Pentru orice colportor care cere autorizație dela Sf. Sinod și are recomandăția eparhiei, să se ia și avizul Institutului Biblic, dacă ia sau nu cărți, icoane și cruciulițe din editura și atelierile sale.

Fac aceste propuneri în interesul superior al Bisericii, care în împrejurările de față trebuie să-și întărească poziția, căci urmările războiului vor fi hotărâtoare pentru sufletul deprimat al maselor poporului și sectele lucrează cu toată asiduitatea pe ascuns.

Primiți, Vă rugăm Inalt Prea Sfințite Stăpâne, ale Noastre întru Hristos frățești îmbrățișări.

Delegatul Sfântului Sinod

(ss) + Eugen Suceveanul

Controlul colportajului

Sf. Sinod, cu adresa Nr. 2679/941, pe care o redăm mai jos, trimite în copie circulara Ministerului Afacerilor Interne trimisă Prefecturilor cu privire la controlul colportajului.

COPIE de pe adresa Sf. Sinod către Sf. Episcopie Nr. 2679/941.

„Ca urmare la adresa Noastră Nr. 2373 din 20 Octombrie a. c., cu frățească dragoste Vă trimitem în copie aci alăturată măsurile luate de Ministerul Afacerilor Interne prin ordinul Nr. 22316/941, privitor la controlul colportajului, și Vă rugăm să dispuneți ca să fie aduse la cunoștința preoțimei, cu îndrumarea ca

să se sesizeze autoritățile polițienești și de jandarmerie pentru aplicarea dispozițiilor date în cazul când găsec colportori ambulanti care n'au autorizația Sf. Sinod sau se abat dela prevederile cuprinse în ea.

**COPIE de pe circulara Ministerului Afacerilor Interne —
Direcțiunea Administrației de Stat — Nr. 22.516 A.
din 30 Oct. 1941.**

Prin adresa Nr. 2287/941, Sfântul Sinod ne reamintește hotărârea luată la 8 Octombrie 1936 ca toți colportorii de icoane, cruciulițe și cărți religioase să aibă autorizația Sfântului Sinod, care nu se eliberează decât la recomandarea eparhiilor. Aceasta în scopul ca să se poată face identificarea și oprirea tuturor agenților sectari și stiliști, — agenți de destrămare națională — de a răspândi literatura lor otrăvitoare a sufletelor românești.

Totdeauna, Sfântul Sinod ne informează că, în timpul din urmă, au reapărut peste tot și în special la București, o mulțime de așa ziși colportori, care se postează prin piețele publice și de preferință prin fața bisericilor, unde vând icoane și cărți religioase sectare sau de altă confesiune decât cea ortodoxă, mulți dintre aceștia sub această formă făcând cerșetorie, în loc de a merge la muncă serioasă și cinstită.

Ceeace este mai trist, se găsec printre acești vânzători cerșetori și unii călugări fugiți de prin mănăstiri, iar alții dați afară din monahism din cauza purtării lor.

Comunicându-vă cele de mai sus și ca urmare ordinului nostru circular Nr. 15629 A din 20 Oct. 1936, avem onoare a vă ruga, potrivit intervenției Sfântului Sinod, să binevoiți a lua severe măsuri ca, organele administrative, polițienești și formațiunile de jandarmi locale, să controleze atât la sate cât și la orașe pe toți colportorii vânzători ambulanti de cărți religioase, de icoane, cruciulițe, sau de alte obiecte bisericesti, și pe cei ce n'au autorizația Sfântului Sinod, sau cei ce o au și totuși răspândesc alte cărți sau obiecte decât pe cele dela instituțiile oficiale ale Bisericii noastre, indicate în autorizația înaltului for bisericesc, să fie arestați, marfa să le fie confiscată și trimisă Sf. Sinod, iar ei să fie trimiși la urma lor.

În aceeași ordine de idei, Sfântul Sinod menționează că preoțimea noastră încă are ordinul de a cerceta pretutindeni pe acești colportori — vânzători ambulanti — și pe cei găsiți în neregulă să-i dea pe mâna organelor polițienești“.

Stiri și fapte

Sfântul Sinod a fost convocat în sesiune ordinară în ziua de 23 Octombrie a. c.

D-l Ministru General R. Rosetti a făcut o comunicare în legătură cu noua organizare a școalei de toate gradele și pentru îndrumarea educației tineretului român. D-sa a cerut sprijinul Bisericii, pentru ca aceste noi reforme să aducă roadele așteptate.

I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan al Ardealului a înfățișat punctul de vedere al Bisericii în privința învățământului religios în școlile de toate gradele.

I. P. S. Sa a stăruit în deosebi asupra idealului spre care trebuie să tindă școala noastră românească, adică *formarea caracterului religios moral* al elevului, pentru ca astfel să aibă în viață o călăuză creștină. De aceea trebuie să se dea obiectului religiei toată însemnătatea pe care o are într-o educație creștină și națională.

Continuându-se lucrările, Sf. Sinod a dat aviz favorabil pentru modificarea art. 2 din legea de organizare a Bisericii Ortodoxe Române, prin care Mitropolia Basarabiei revine la vechiul ei rang de arhiepiscopie.

* * *

În ziua de 26 Octombrie a. c. când Biserica prăznuiește pe Sfântul și marele mucenic Dimitrie, s'a rânduit a se face pomenirea celor căzuți pe câmpul de luptă în Transnistria și dincolo de Bug.

În aceeași zi s'a oficiat un parastas la Vacarjani, unde ostașii noștri au luptat cu un eroism fără seamăn.

* * *

Odesa, cetate întărită a bolșevismului, a căzut în ziua de 16 Octombrie a. c., după o luptă îndârjită și o rezistență înverșunată a celor ce o apărau. Este un mare fapt de arme al oștirii românești, ce egalează în măreție atâtea biruințe și jertfe din trecutul neamului nostru.

Odesa se înscrie astfel în istoria națională alături de Rovine, Podul Înalt, Călugăreni, Plevna, Oituz și Mărășești, mărturii neșterse ale vitejiei românești.

* * *

Plebiscitul

În ceasuri de răscruce, D-l Maresal Ion Antonescu Conducătorul Statului, s'a adresat Națiunii, întrebând-o dacă-l urmează pe drumul marilor destine și-i dă aprobarea pentru înfăptuirile de până acum.

Increderea ce i s'a acordat în Martie a. c. ne-a dat războiul sfânt și desrobirea ținuturilor răsăritene; iar cel din Noembrie va însemna desăvârșirea acestor mari năzuințe naționale, precum și reconstrucția totală a Statului spre a se încadra în formele de viață nouă ale lumii în zămislire.

Pentru aprobarea guvernării desrobitoare a Maresalului Antonescu dela 6 Septembrie 1940 și încrederea ca să procedeze la reforma Statului și apărarea drepturilor Neamului, au răspuns DA 3.446.889 de Români și NU 68, adică abia 0,002 %.

De remarcat că acesta este în deosebi plebiscitul Basarabiei și Bucovinei, care într'o unanimitate impresionantă (niciun vot nu), au mărturisit adeziunea lor la unirea cu Patria-Mamă, precum și recunoștința pe care românismul o datorează Maresalului Antonescu pentru marile sale înfăptuiri în cursul unui an de guvernare, deși a trebuit să înfrunte atâtea împrejurări neprielnice.

O închisoare specială pentru clericii spanioli

În Spania a fost creiată o închisoare specială pentru clericii spanioli, condamnați la pedeapsa închisorii: își vor putea ispăși pedeapsa, fără a se aduce atingere prestigiului sacerdotal. Ei vor putea păstra în închisoare hainele lor preoțești și vor putea oficia slujba religioasă, dacă autoritățile eclesiastice le-o permit.

În cazul de închisoare preventivă sau de domiciliu forțat, prelații vor putea asuma paza celor deținuți luând întreaga responsabilitate a deținuților până la darea sentinței definitive.

Autoritățile civile vor putea exclude dela beneficiul acestei măsuri binevoitoare, pe cei a căror atitudine periculoasă ar necesita internarea într'o închisoare civilă.

Raporturile dintre comunism și Biserica creștină

Un articol din „Osservatore Romano“ se ocupă cu tema raporturilor dintre bolșevici și Biserică, scriind între altele următoarele:

«Pravda» din 1934 amintește că Stalin a declarat în 1927 că nu se poate realiza nici un compromis între comunism și Biserică și că un astfel de compromis nu se poate sincroniza cu învățătura comunistă. Lenin și Stalin atrag atenția lucrătorilor că prejudecățile religioase paralizează conștiința luptei de clasă. Ziarul «Pravda» din 12.XI și 24.XI.1940 deschide focul luptei împotriva tuturor religiilor. «Anti-religiosul» scria în 1940 că Christos nu a existat niciodată și că el nu constituie decât o invenție a papilor și preoților Ziarul «Ateu» din 25.V.940 scrie că presa și propaganda anti-religioasă a fost permanent și bogut susținută de către guvern. Acelaș ziar confirmă în 8.IX.940 că organizațiile ateiste sunt conduse după indicațiile partidului și ale guvernului. Editura antireligioasă de stat a editat între 1932-1939 nu mai puțin de 315 lucrări cu un tiraj total de 9.660.000 exemplare.

In Franța, pe o măgură de lângă satul Miribel, aproape de Lyon, a fost ridicată o statuie uriașă, de 15 m., înfățișând pe Sf. Fecioară Maria cu Pruncul în brațe.

* * *

Cardinalul Suhard, Arhiepiscopul Parisului a avut o serie de consfătuiri cu ceilalți conducători ai bisericii franceze, cu scopul de a asigura unitatea acesteea.

* * *

La Olănești se va înălța un lăcaș de închinare în amintirea cuceririi Odesei de către trupele române.

D-l Mareșal Antonescu a donat în acest scop suma de lei 500.000 (cinci sute de mii), din fondurile sale personale.

* * *

Din datele sosite până acum, rezultă că preoțimea Eparhiei noastre a contribuit și a colectat următoarele sume pentru ajutorarea ostașilor de pe front și a familiilor acestora, în afară de donațiile în natură prin Crucea Roșie și alte Asociații patriotice și de binefacere.

Darul ostașului Lei 116.693

Pentru familiile mobilizaților Lei 378.398

In total Lei 495.091

Decizie

Se definitivează în funcția pe care o ocupă, cu caracter provizoriu până azi:

Doamna Georgeta Popa, în postul de registratoră.

Data în reședința Noastră episcopală, astăzi 18 Noembrie 1941,

GHERTONTE

Telegrame

COPIE după telegrama Sf. Episcopii Constanța No. 6176 din 8 Noembrie 1941 către M. S. Regele Mihai I — București.

Clerul și credincioșii Eparhiei Constanța au înălțat rugăciuni în ziua Sfinților Arhangheli, patronul Majestății Voastre, ca Dumnezeu să Vă dăruiască domnie îndelungată și împlințoare desăvârșită a năzuințelor românești.

Episcop (ss) + **GHERTONTE**

COPIE după telegrama înregistrată la Sf. Episcopie sub No. 6368/1941.

Mulțumesc călduros pentru bunele urări exprimate.

(ss) **MIHAI**

COPIE după telegrama Sfintei Episcopii Constanța No. 6175 din 8 Noembrie 1941 către M. S. Regina Mamă Elena, București.

Să trăiți Majestate ani mulți și fericiți împreună cu Augustul Vostru Fiu, Regele nostru mult iubit.

Episcop (ss) **GHERTONTE**

COPIE după telegrama înregistrată la Sf. Episcopie sub No. 6356/1941.

Majestatea Sa Regina Mamă Elena mă autoriză a Vă transmite mulțumiri pentru urările transmise.

Doamnă de Onoare (ss) **NELLY CATARGI**

COPIE după Decizia Sfintei Episcopii Constanța No. 6233/941.

Decizie

Preotul Econom Gh. Sachelarie dela Slobozia Veche-Ialomița, făcându-se vinovat de călcarea dispozițiilor Sfântului Sinod în chestii de reclamații Noi,

- 1) îl oprim dela toate slujele preoțești;
- 2) îl degradăm din rangul onorific de Econom;
- 3) prezenta decizie se va publica prin Tomis.

EPISCOP, (ss) + GHERONTIE

Mulțumiri

Sfânta Episcopie aduce și pe această cale mulțumiri următoarelor persoane, care au dăruit obiecte de cult și veșminte Schitului Sf. Cruci—Dervent, din jud. Constanța.

1. *D-nei Maria Streșmen* din Sinaia, Str. Cazarmii No. 14, pentru un rând de veșminte preoțești albe, în valoare de 11.000 lei.

2. *Monahiei Magdalena Radu Dincă* din Sf. Mănăstire Pasărea-Ilfov, pentru un rând de veșminte preoțești albastre, în valoare de 10 000 lei.

3. *D-nei Cristina Ștefan Georgescu*, Str. Mihail Cazan No. 2 din București, pentru un rând de veșminte diaconești albastre, în valoare de 5000 lei.

4. Unui *credincios necunoscut*, pentru un rând de sfinte vase de nichel, în valoare de 6000 lei.

5. *D-nei Olimpia Andreescu*, din satul Coslugea, pentru una candelă mare și trei mai mici, în valoare de 6000 lei, precum și o candelă mică, în valoare de 700 lei.

SPRE ȘTIINȚA

Revista apare sub îngrijirea Secției Culturale.
Schimbul de reviste, trimiteri de articole, abo-
namente și orice corespondență, se va adresa Re-
vistei «Tomis» la Sfânta Episcopie, Constanța.

ABONAMENTUL:

1 an pentru preoți, epitropi și abonați particulari 120 lei
1 an pentru cântăreți 100 .

SFANTA EPISCOPIE - CONSTANTA

**P. C. Sale
Domnului**

Facultatea de Teologie

Parohia

Bucuresti

Comuna

Județul